

Monitoring losów zawodowych absolwentów

Uniwersytetu
Zielonogórskiego

Raport z badań

2022

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Cele badania.....	3
Metodologia badania.....	5
Analiza danych.....	6
Uczestnicy badania.....	6
Aktywność na rynku pracy.....	10
Podjęmowane kształcenie.....	23
Dodatkowa aktywność studencka.....	26
Opinie o Uniwersytecie Zielonogórskim.....	28
Oczekiwania wobec UZ.....	31
Wnioski.....	33
Spis wykresów.....	37

Wprowadzenie

Monitorowanie losów absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego jest projektem realizowanym każdego roku, od 2012 począwszy. Jednostką odpowiedzialną za koordynację tego projektu jest Biuro Karier. Idea realizacji takiego zadania pojawiła się wraz z wymogami proceduralnymi, ale w kolejnych latach systematyczne zdobywanie informacji zwrotnych od absolwentów okazało się być instrumentem pomocnym w projektowaniu oferty dydaktycznej, czy kreowaniu powiązań pomiędzy Uczelnią a lokalnym rynkiem pracy. Jest to projekt, który dostarcza informacji, które mogą okazać się przydatne także kandydatom na studia, studentom i absolwentom.

Wyniki kolejnej edycji badania absolwentów, tym razem tych z 2020 roku, stanowią podstawę empiryczną niniejszego raportu. Raport ten jest publikowany na stronie internetowej Biura Karier Uczelni w sposób ogólnodostępny. Jest on także prezentowany Dziekanom poszczególnych Wydziałów celem wyciągnięcia wniosków, które mogą wpłynąć na doskonalenie jakości kształcenia w konkretnych obszarach. Wybrane elementy raportu mogą być także wykorzystywane w działaniach promocyjnych realizowanych przez Uniwersytet Zielonogórski.

Cele badania

Nadrzędnym celem projektu jest odtworzenie ścieżki zawodowej absolwentów Uniwersytetu z uwzględnieniem tych ich cech, które mogą różnicować przebieg kariery zawodowej. Ważnym celem badania jest także sformułowanie szeregu rekomendacji sprzyjających podejmowaniu działań w celu efektywniejszego dostosowywania działań uczelni, w tym szczególnie programów kształcenia do rzeczywistych potrzeb rynku pracy.

Monitorowanie losów absolwentów służy odtworzeniu ścieżek aktywności zawodowej absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego. Ścieżki te są rozpatrywane w kontekście uzyskanego wykształcenia i kwalifikacji oraz opinii o różnych wymiarach funkcjonowania uczelni - mają bowiem służyć doskonaleniu procesu dydaktycznego i działań podejmowanych przez uczelnię związanych z wejściem absolwentów na rynek pracy. Uwzględnienie obiektywnych i subiektywnych wskaźników stwarza możliwość wielostronnej oceny procesu dydaktycznego, którego efektem ma być adekwatna do wykształcenia i kompetencji pozycja zawodowa.

Badanie pozwala także zdobyć informacje dotyczące planów i doświadczeń dalszego kształcenia absolwentów, mogą wskazywać na konieczność dostosowania kompetencji zawodowych do rynku pracy.

Podobnie jak poprzednich edycjach badania, sformułowane cele przybierają postać następujących pytań badawczych:

- **Jaka jest sytuacja zawodowa absolwentów po ukończeniu studiów?**
 - czy obecnie pracują, uczą się dalej?
 - w jakim stopniu wykonywany zawód jest związany z kierunkiem ukończonych studiów?
 - w jaki sposób znaleźli obecną pracę?

- **Jaki wykonują zawód, na jakim pracują stanowisku?**
 - na jakim stanowisku pracują?
 - jaka jest forma obecnego zatrudnienia?
 - jakie uzyskują dochody?

- **Czy i jakie formy kształcenia absolwenci podejmowali po ukończeniu studiów?**
 - jak często absolwenci decydują się na kontynuowanie nauki (studia, studia podyplomowe, kursy, szkolenia, itp.)?
 - w jakim stopniu doksztalcenie związane jest z ukończonym kierunkiem studiów?

- **Jak absolwenci oceniają ukończone studia?**
 - jak oceniają uzyskaną wiedzę i kompetencje w kontekście poszukiwania pracy?
 - jak oceniają uzyskaną wiedzę i kompetencje w kontekście obecnie wykonywanej pracy?

- **Jakie są opinie absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego o uczelni i ukończonym kierunku studiów?**

Metodologia badania

Bazowe założenia badania pozostają niezmienione od pierwszej edycji – absolwentów z 2012 roku. Badanie od pierwszej edycji było realizowane wśród absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego z jednego rocznika, w ostatnich latach obejmowało swoim zasięgiem dwa roczniki. Taki zabieg miał służyć możliwości zestawienia przez zainteresowane osoby i podmioty wyników badania z wynikami projektu ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów). Tegoroczna edycja projektu także spełnia ten warunek. Ogólnopolski projekt pozwala na uzyskanie najbardziej podstawowych charakterystyk przebiegu karier absolwentów dla uczelni, dziedzin nauki czy kierunków w czasie, ale informacje z tego badania nie są w żaden sposób uszczegóławiane i nie pozwalają na wyciąganie wniosków sprzyjających kształtowaniu wizerunku uczelni, ani zmian w ofercie programowej.

Monitoring losów absolwentów to badanie realizowane z wykorzystaniem elektronicznego formularza ankiety, do którego odsyłacz (link) jest dystrybuowany na dostępne adresy email absolwentów poprzez uczelniany system elektroniczny. Zaproszenie do udziału w badaniu i podzielenie się swoimi opiniami zostało wysłane łącznie do 2435 absolwentów.

Wykorzystanie narzędzi elektronicznych z jednej strony sprzyja elastyczności uczestnictwa w badaniu, zapewnia łatwość i szybkość przesyłania ankiet oraz minimalizację kosztów, z drugiej zaś strony przekłada się na obniżoną skuteczność badania i relatywnie mały odsetek zwrotów wypełnionych ankiet. Przez ostatnie lata realizacji projektu odsetek osób wypełniających ankietę systematycznie malał, w obecnej edycji zauważamy niewielki wzrost. Pomimo monitorowania absolwentów (kilkakrotnie w trakcie założonego czasu), ankietę w tej edycji wypełniło 220 osób (9,0% populacji)¹. Badanie tym samym nie ma reprezentatywnego charakteru, ale ustalenia zawarte w niniejszym raporcie powinny być traktowane jako sygnały warte ewentualnego zestawiania z innymi danymi, gromadzonymi zarówno przez Uczelnię, jak i podmioty zewnętrzne. Powyższa przesłanka (brak reprezentatywności) upoważnia nas do formułowania wniosków dotyczących tylko uczestników badania. Za każdym razem, gdy w raporcie używamy sformułowania „badani” lub „uczestnicy badania”, odnoszą się

¹ Dla porównania: w pierwszej edycji badania (absolwenci 2012) uzyskano 17% kompletnych zwrotów, w poprzednim roku zaś (absolwenci 2016 i 2017) kompletnie wypełnionych ankiet uzyskano 7,4%. Absolwenci 2015 wypełnili ankietę w 6,5%, a z 2014 r. w 4,1%. W badaniu poprzedniej edycji było to 7,3%.

one do tych absolwentów, którzy odpowiedzieli na pytania ankiety. Tym samym wyniki nie mogą być uogólniane na całą populację absolwentów z rocznika 2020.

Procedura realizacji części empirycznej badania, jak i analiza wyników spełniają wymogi ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, uwzględniającej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)².

Analiza danych

Analiza danych zawartych w ankiecie miała charakter głównie ilościowy w kilku przypadkach posłużono się także analizą jakościową.

Uwzględnione w poszczególnych zestawieniach dane poddane zostały interpretacji ukazującej najbardziej widoczne powiązania między cechami. Stąd w wielu obszarach w opisach wyników nie są uwzględniane informacje o absolwentach wszystkich wydziałów.

Uczestnicy badania

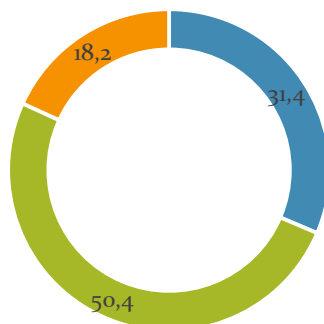
Charakterystykę cech badanych oparto przede wszystkim na wskazaniu poziomu i formy studiów, ukończonym wydziale oraz kierunku studiów. To są te zmienne, które w bezpośredni sposób mogą różnicować opinie o przebiegu studiów i przebieg ścieżek zawodowych absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W tej edycji badania udział wzięli absolwenci rocznika 2020.

W badaniu udział wzięli przede wszystkim absolwenci studiów stacjonarnych (66,0%). Mając na uwadze rodzaj studiów – w badaniu udział wzięli głównie absolwenci studiów drugiego stopnia (50,4%). Absolwentów studiów pierwszego stopnia było 31,4%. Absolwenci jednolitych studiów magisterskich stanowili 18,2% ogółu badanych osób (wykres 1).

² Dz.U. 2018 poz. 1000

Poziom studiów

■ studia pierwszego stopnia ■ studia drugiego stopnia ■ studia jednolite magisterskie

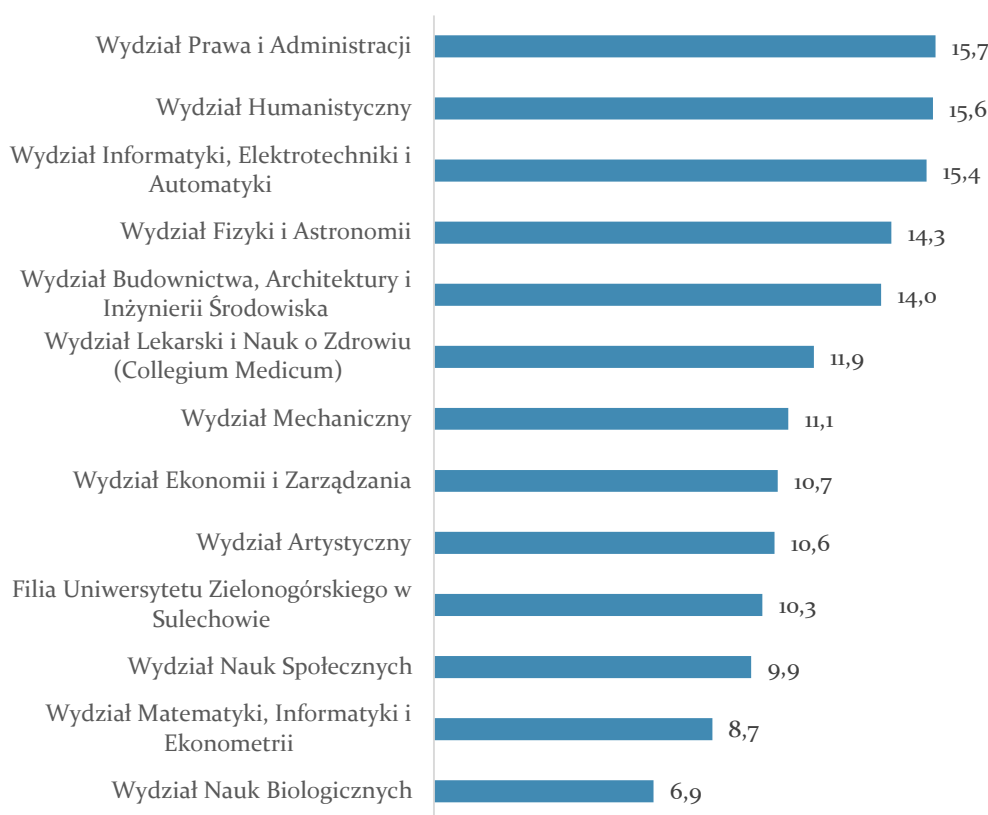
Wykres 1. Poziom ukończonych studiów (%)

Analizując odsetek wypełnionych ankiet w stosunku do liczby absolwentów, którzy ukończyli studia na poszczególnych wydziałach, najliczniej udział w badaniu wzięli absolwenci wydziałów: Prawa i Administracji (15,7%), Humanistycznego (15,6%), Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki (15,4%).

Najmniejszy odsetek absolwentów to badani z Wydziału Nauk Biologicznych (6,9%) i Matematyki, Informatyki i Ekonometrii (8,7%).

Szczegółowy rozkład udziału badanych w ogóle absolwentów wydziałów został zilustrowany na wykresie (wykres 2).

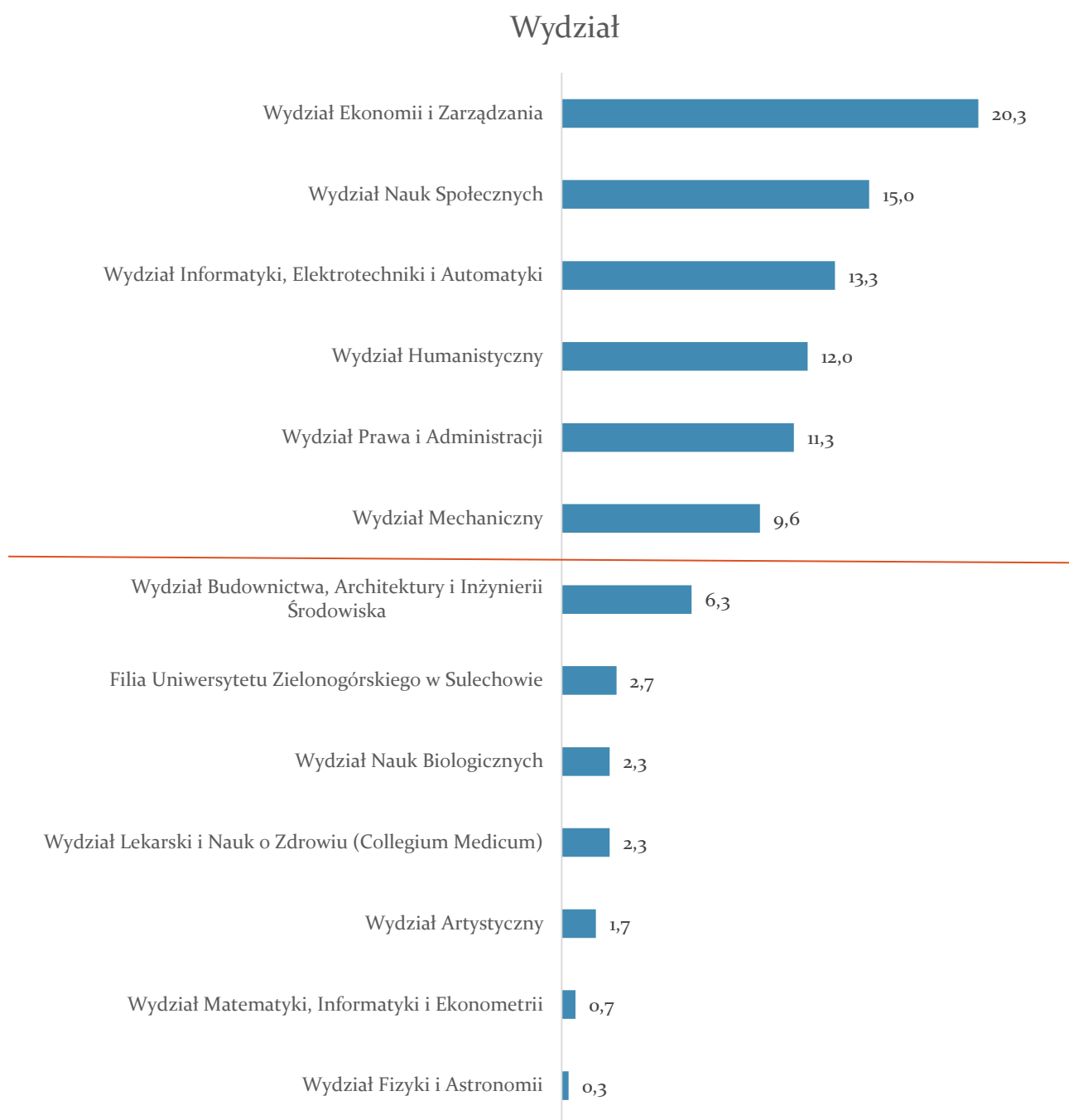
Odsetek badanych z liczby absolwentów Wydziałów

Wykres 2. Udział liczby badanych w liczbie absolwentów danego Wydziału (%)

Spośród uczestników badania najbardziej licznie ankietę wypełnili absolwenci Wydziału Ekonomii i Zarządzania (N=61; 20,3%), Wydziału Nauk Społecznych (N=45; 15,0%), Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki (N=40; 13,3%), Wydziału Humanistycznego (N=36; 12,0%) i Wydziału Prawa i Administracji (N=34; 11,3%). Najmniejszy odsetek absolwentów, którzy podzielili się z nami swoją opinią na temat Uniwersytetu Zielonogórskiego i swoich losów zawodowych, to absolwenci Wydziału Fizyki i Astronomii (N=1; 0,3%), Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii (N=2; 0,7%) i Wydziału Artystycznego (N=5; 1,7%) (wykres 3).

Mając na uwadze reprezentację statystyczną, pomimo wysokiego udziału badanych wśród absolwentów danego Wydziału do dalszych analiz wyłączono Wydziały, gdzie liczba wypełnień ankiety nie przekroczyła 8 proc. w odniesieniu do wszystkich wypełnień (czyli WFiA, WNB, WA, WLiNoZ, Filia w Sulechowie, WBAiŚ, WMiE).

Wykres 3. Absolwenci wydziałów, udział w grupie badanych (%)

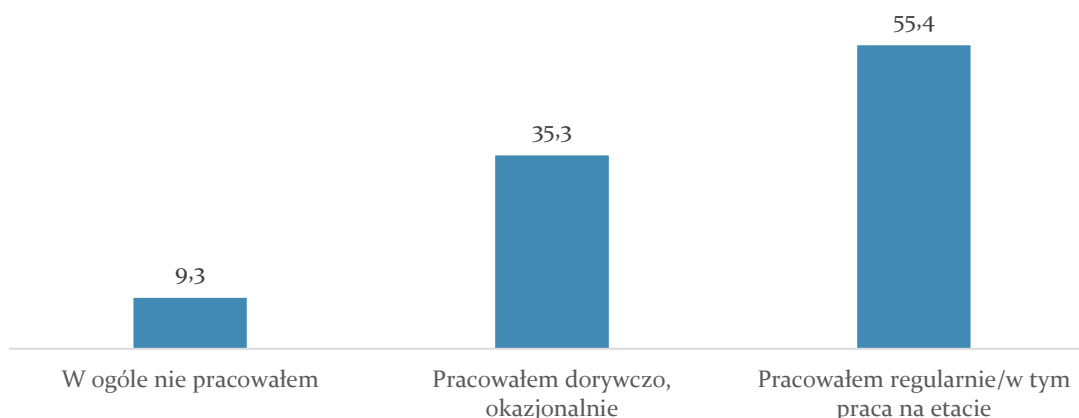
Aktywność na rynku pracy

W prezentowanych analizach kwestią kluczową jest aktywność zawodowa absolwentów. Pokazuje ona usytuowanie po ukończeniu studiów na rynku pracy i weryfikuje przygotowanie do niej w trakcie studiów. Zdobyte kompetencje i umiejętności zderzają się z oczekiwaniami pracodawców. Analiza tej relacji pozwala sformułować odpowiedź na pytanie na ile Uniwersytet kształcąc przyszłych pracowników uwzględnia potrzeby rynku pracy. O tej relacji informuje wiele wskaźników, które zostały zawarte w niniejszym projekcie.

Analizie poddane zostaną różne aspekty pracy (aktualna sytuacja zawodowa, forma zatrudnienia, zajmowane stanowisko, powiązanie wykonywanej pracy z kierunkiem studiów, zadowolenie z różnych wymiarów pracy, wynagrodzenie, czas poszukiwania pracy, korzystanie z różnych kanałów i ich skuteczność. Analizy rozpoczniemy od pracy wykonywanej w czasie studiów. Zmiany na rynku pracy i wcześniejsze badania dostarczają wiedzy o **coraz bardziej aktywnych zawodowo studentach**. Z wcześniejszych analiz wiemy także, iż w wielu przypadkach jest ona powiązana z pracą wykonywaną już po studiach.

Ponad 55% absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego w czasie studiów podejmowało regularne prace w tym także na etacie. Niespełna 10% w ogóle nie pracowało, pozostali podejmowali prace dorywcze i okazjonalne (wykres 4). Porównując dane z wynikami uzyskanymi w raportach z lat poprzednich od roku 2019 obserwowaliśmy **stały wzrost odsetka studentów pracujących regularnie** (w roku 2019 – 39,9%; 2020 – 47,2%; 2021 – 55,0%) a następnie stabilizację tego wskaźnika na dość wysokim poziomie (2022 – 55,4%).

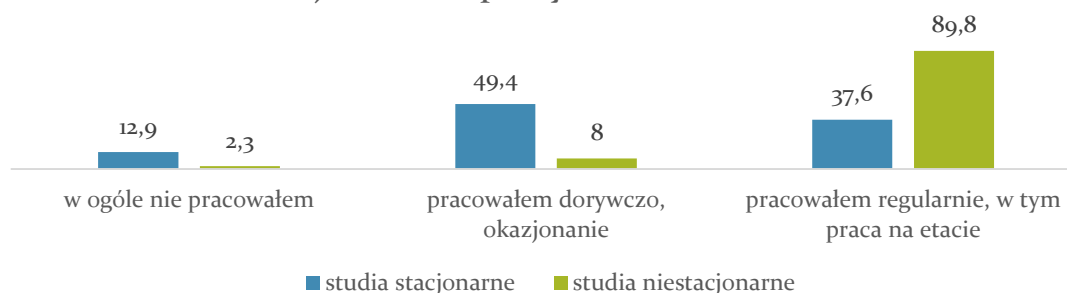
Podejmowanie pracy w trakcie studiów

Wykres 4. Aktywność zawodowa w trakcie studiów (%).

Aktywność zawodową w trakcie studiów podejmowali zarówno studenci studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Praca etatowa zdecydowanie częściej pojawiała się w deklaracjach studentów studiów niestacjonarnych, podczas gdy na pracę dorywcze wskazywała prawie połowa ankietowanych. Jednocześnie niemal 40% badanych studentów studiów stacjonarnych wskazywało na podejmowanie pracy regularnej, w tym etatowej (wykres 5).

Podejmowanie pracy w trakcie studiów

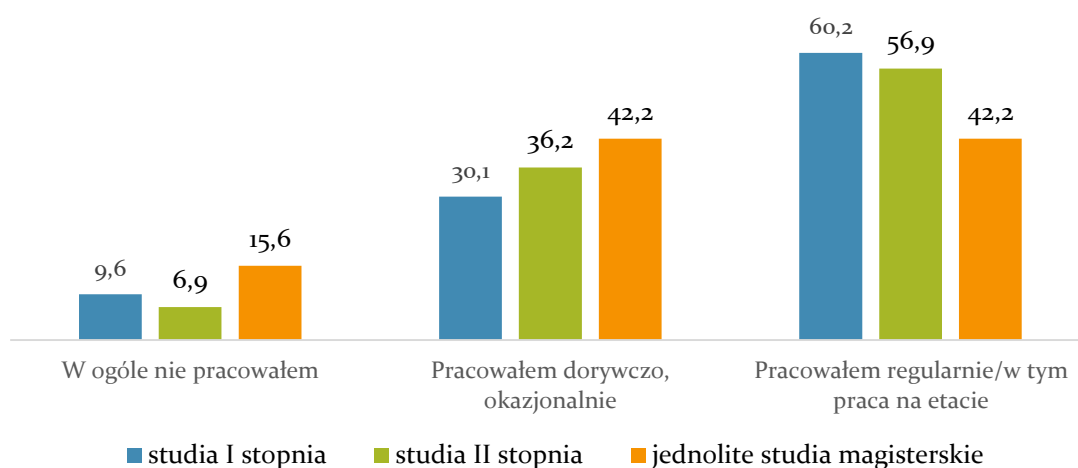
Wykres 5. Aktywność zawodowa w trakcie studiów a forma studiów (%).

Przyjmując węższą definicję aktywności zawodowej studentów i kwalifikując do niej absolwentów deklarujących tylko prace regularne w czasie studiów, to najbardziej aktywni zawodowo byli studenci studiów I stopnia (60,2%), następnie II stopnia (56,9%) i jednolitych magisterskich (42,2%) (wykres 6).

Uzyskane od studentów deklaracje w badaniu ankietowym odbiegają od ogólnopolskiego badania ELA w którym wykazano, że w roczniku absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego 2020

aktywnych zawodowo w trakcie studiów było 17% studentów studiów I stopnia, 13% absolwentów studiów II stopnia i 20% absolwentów jednolitych studiów magisterskich.

Jednocześnie w trakcie studiów aktywności zawodowej nie podejmowało: 52% absolwentów studiów I stopnia, 32% absolwentów studiów II stopnia, 59% absolwentów jednolitych studiów magisterskich. Różnice wynikają z faktu, że dane ELA opierając się na bazie ZUS informują o tych pracach studentów, które wiązały się z podpisaniem formalnych umów z pracodawcami na etacie lub jego części, nie uwzględniają bardzo popularnych wśród studentów umów zlecenia lub o dzieło do 26 roku życia³. Można więc uznać, że rzeczywista aktywność zawodowa studentów bliższa jest danym uzyskanym w niniejszym badaniu ankietowymi jest konsekwencją stosowania bardziej liberalnej definicji wykonywania pracy regularnej.

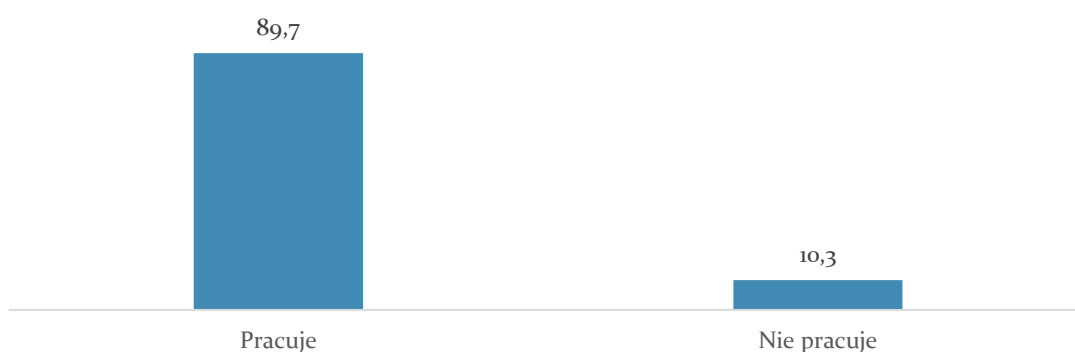

Wykres 6. Aktywność zawodowa w trakcie studiów a forma studiów (%).

³ W zbiorach ZUS, które są podstawą analiz dotyczących pracy i zatrudnienia nie są rejestrowane umowy o dzieło oraz umowy zlecenia podpisywane ze studentami do 26. roku życia (z wyjątkiem umów o dzieło i umów zleceń zawieranych z pracodawcą zatrudniającym daną osobę na umowę o pracę), umowy podpisywane za granicą oraz praca bez formalnej umowy. Osoby ubezpieczone w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) również mogą być nieobecne w rejestrach ZUS. Rozróżnienie tych przypadków na podstawie dostępnych danych jest niemożliwe.

W trakcie realizacji badania (lipiec-sierpień 2022) niespełna 90% absolwentów z rocznika 2020 było aktywnych zawodowo. Około 10% pozostawało poza rynkiem pracy (wykres 7). Porównując z ubiegłoroczną edycją badania (7,8%) odnotowujemy niewielki wzrost absolwentów aktualnie niepracujących (10,3%). Na taki stan rzeczy wpływ może mieć przedłużająca się sytuacja kryzysowa początkowo powodowana epidemią Covid-19 a następnie wojną w Ukrainie. Dopiero w kolejnym pomiarze będzie można odpowiedzieć na pytanie czy mamy do czynienia z widocznym trendem związanym ze zmianami na rynku pracy.

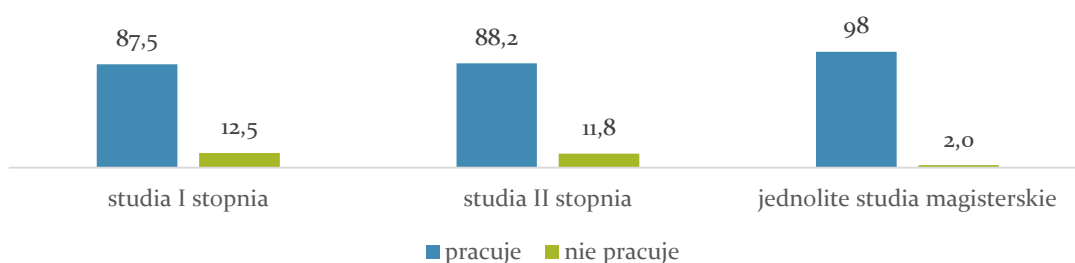
Aktualna aktywność zawodowa

Wykres 7. Aktualna aktywność zawodowa (%).

Najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowujemy wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich (98,0%), następnie studiów II stopnia (88,2%) i studiów I stopnia (87,5%). Najmniej aktywni zawodowo absolwenci studiów I stopnia decydują się często na kontynuację nauki i uzyskany wynik może być tego konsekwencją (wykres 8).

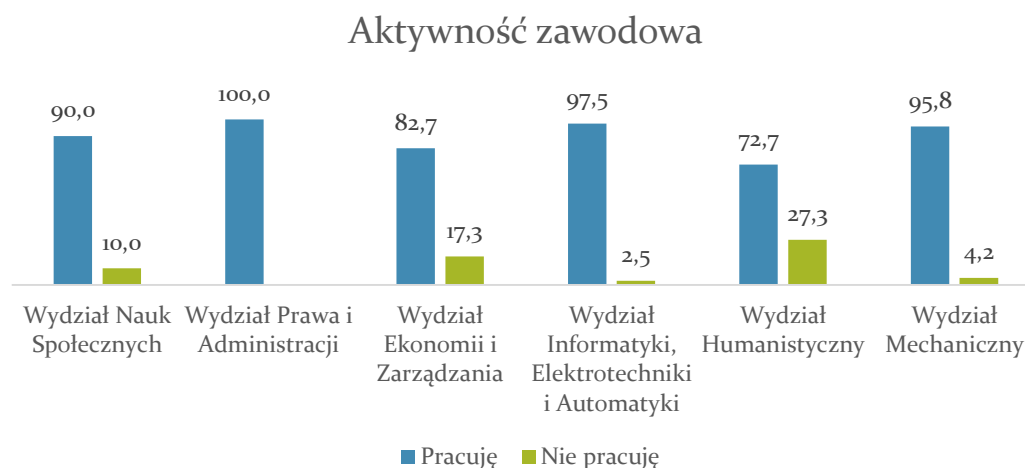
Aktualna aktywność zawodowa

Wykres 8. Aktualna aktywność zawodowa absolwentów a poziom studiów (%)

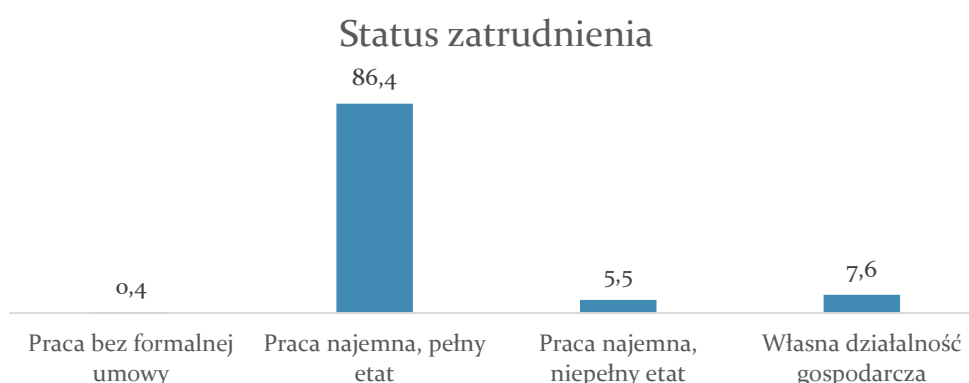
W badaniu najwyższy odsetek zatrudnionych wśród absolwentów odpowiadających na pytania ankiety pochodzi z WPIA (N=30; 100%), równie wysoki jest wśród absolwentów WIEiA (N=39; 97,5%) i WM (N=23; 95,8%). Najniższy odsetek zatrudnionych charakteryzuje WH (N=24; 72,7%),

WEiZ (N=43; 82,7%) i WNS (N=36; 90,0%) (wykres 9). W uzyskanych danych widać pewną zależność empiryczną, że nieco gorzej na rynku pracy radzą sobie absolwenci kończący studia humanistyczne i społeczne niż inżynierskie i techniczne. Brak reprezentatywności i możliwości odniesienia się do wszystkich wydziałów pozwala na wskazanie określonej tendencji, nie pozwala na formułowanie bardziej ogólnych wniosków.

Wykres 9. Aktualna aktywność zawodowa absolwentów poszczególnych wydziałów (%)

Status zatrudnienia absolwentów nie zmienia się od początku realizacji badania, praca najemna na etacie jest dominującą formą zatrudnienia dla 86,4% badanych (wykres 10). Jeśli uzupełnić podany wynik pracą najemną na niepełnym etacie (5,5%) to ponad 90% absolwentów z rocznika 2020 wiąże się z pracodawcami taką formą zatrudnienia. Warto również odnotować, że z każdym kolejnym pomiarem wzrasta nieznacznie odsetek podejmujących własną działalność gospodarczą, wśród badanych absolwentów 7,6% w ciągu dwóch lat po studiach założyło własne firmy.

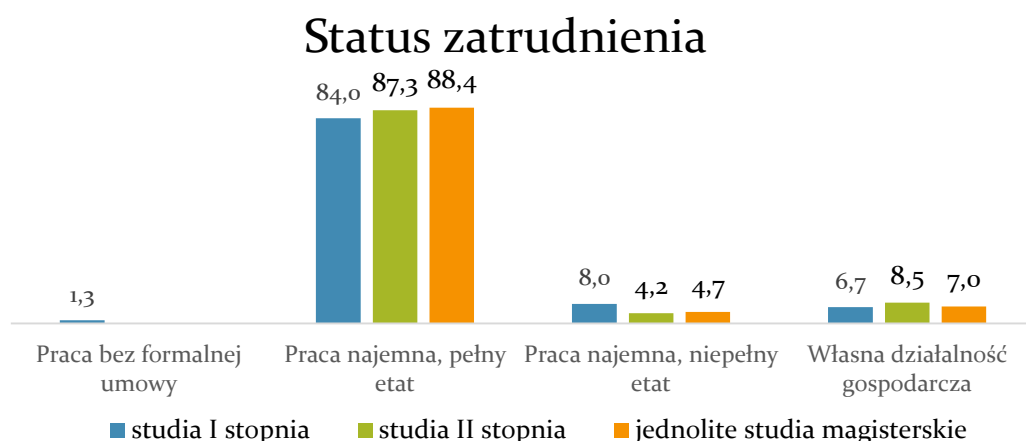
Wykres 10. Status zatrudnienia (%).

Poziom studiów nie ma wpływu na formę zatrudnienia, bez względu na to czy absolwenci kończyli studia I czy II stopnia lub jednolite magisterskie w tej fazie ich biografii zawodowej dominuje

praca najemna na pełny etat, podobny jest także odsetek wykonujących pracę najemną na niepełny etat i prowadzących własną działalność gospodarczą.

Według raportu ELA w pierwszym miesiącu po uzyskaniu dyplomu przez absolwentów UZ rocznika 2020 pracę etatową podejmowało: 54% absolwentów studiów I stopnia, 70,2% absolwentów studiów II stopnia i 54% absolwentów jednolitych studiów magisterskich. Działalność gospodarczą prowadziło natomiast 4,5% absolwentów studiów I stopnia, 4,8% absolwentów studiów II stopnia i 4,5% absolwentów jednolitych studiów magisterskich.

Niższe wskazania prezentowane w raporcie ELA, podobnie jak wcześniej wynikają z nieco innego podejścia i analizy zatrudnienia na podstawie danych ZUS tylko w pierwszym miesiącu po uzyskaniu dyplomu. Jest to czas, w którym wielu absolwentów „funduje sobie” ostatnie wakacje i po nich dopiero rozpoczyna pracę.

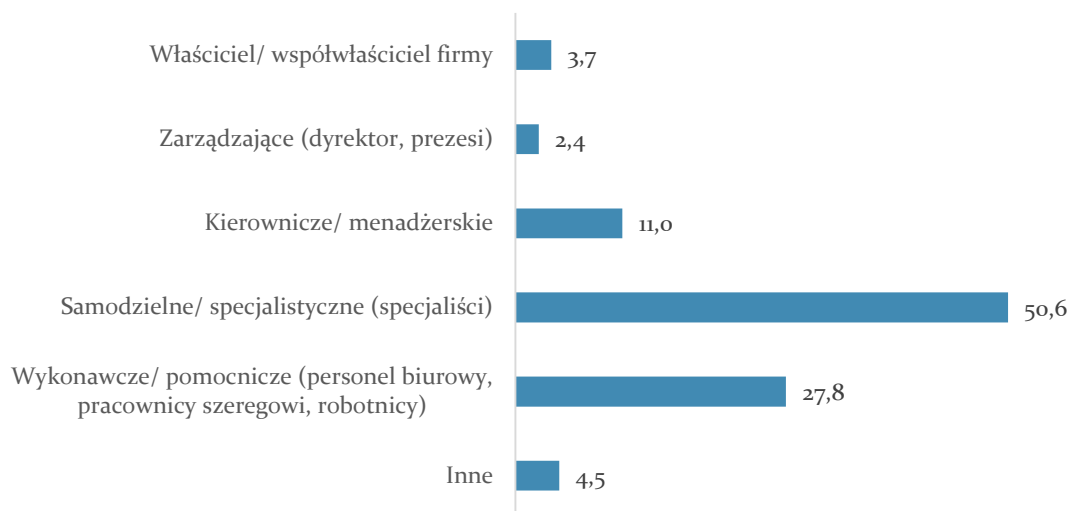

Wykres 11. Status zatrudnienia a poziom studiów (%).

Badani absolwenci są na początku swojej kariery zawodowej. Przypomnijmy, że prosimy ich o podzielenie się faktami i opiniami dotyczącymi ich sytuacji zawodowej dwa lata od ukończenia studiów. Z drugiej strony wykształcenie uniwersyteckie daje im kompetencje do zajmowania adekwatnych do wykształcenia pozycji zawodowych. Obecne stanowisko pracy informuje, na ile często udaje się uzyskać zatrudnienie adekwatne do poziomu wykształcenia. Największy odsetek badanych absolwentów (67,7%) zajmuje stanowiska, na których realizują się zawodowo zgodnie z uzyskanym wykształceniem, jako specjaliści (50,6%), kierownicy/menadżerowie (11,0%), dyrektorzy/prezesi (2,4%) i właściciele/współwłaściciele (3,7%) (wykres 12). Wynika z tego, że rynek pracy najczęściej docenia kompetencje absolwentów UZ i lokuje ich w strukturze

zatrudnienia odpowiedniej dla ich umiejętności i kompetencji. Niespełna jedna trzecia badanych (27,8%) zajmuje stanowiska wykonawcze i pomocnicze, ich kariera zawodowa rozpoczyna się więc na niższym poziomie struktury zarządzania.

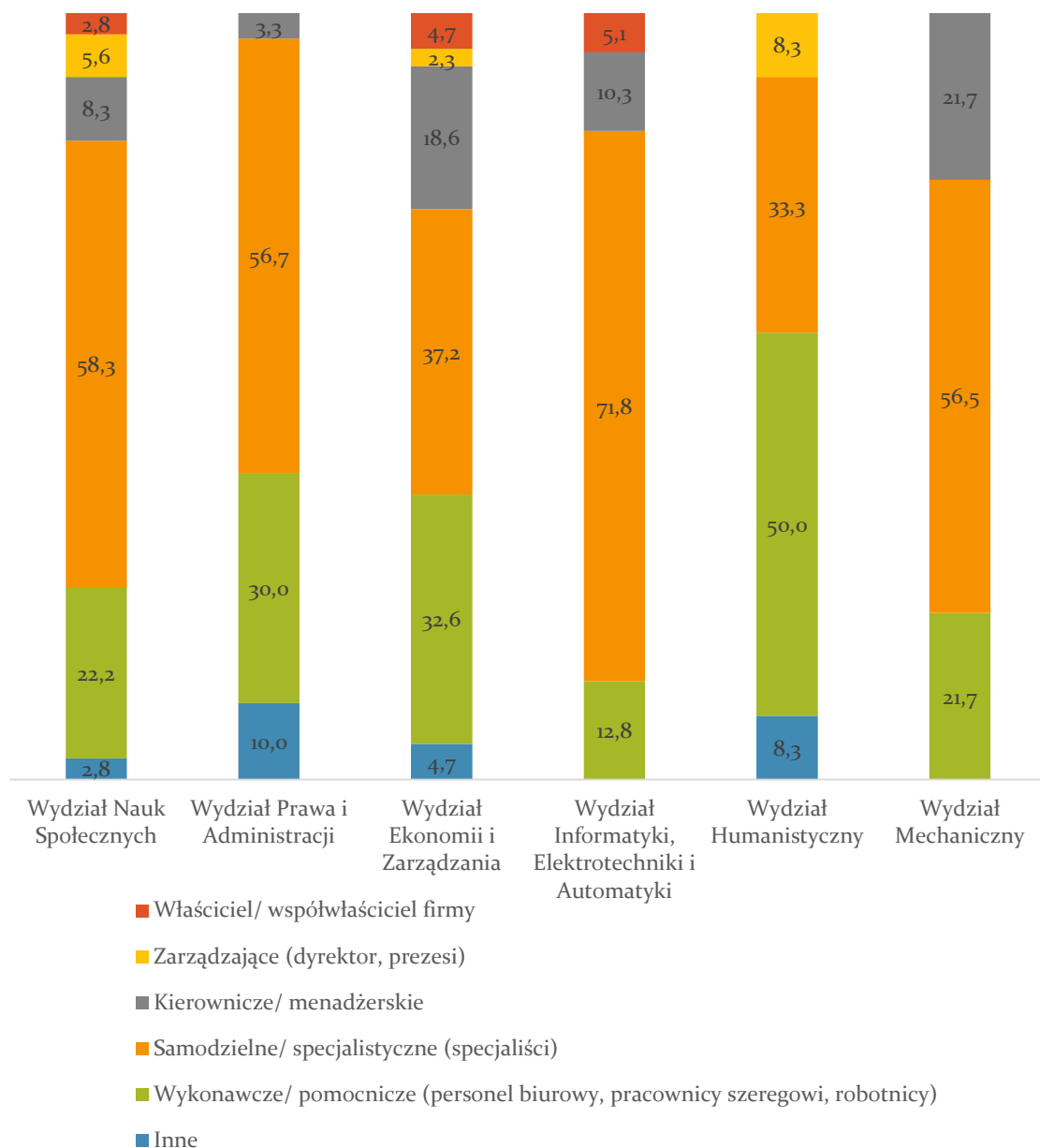
Stanowisko

Wykres 12. Aktualne stanowisko pracy (%).

Obecna pozycja zawodowa badanych absolwentów UZ jest powiązana z Wydziałem, a więc pośrednio z kierunkiem studiów. Na początku kariery zawodowej rynek pracy obsadzając absolwentów na stanowiskach samodzielnych lub wyższych w większym stopniu docenił kończących WIEiA, WM i WNS (wykres 13). Absolwenci kończący te wydziały najrzadziej byli zatrudniani na stanowiskach wykonawczych i najczęściej na samodzielnych, kierowniczych lub zarządzających. W analizie należy uwzględnić fakt, że możliwości zatrudnienia absolwentów na określonych stanowiskach są uwarunkowane bardziej lub mniej zhierarchizowaną strukturą instytucji lub firm do których trafiają absolwenci. Przypisane stanowisko startu zawodowego i progi awansu prawników, nauczycieli czy medyków są inne niż w przypadku informatyków czy pracowników branży budowlanej. Być może z tego powodu kończący WH i WEiZ częściej pierwszą pracę rozpoczynają jako pracownicy szeregowi.

Stanowisko

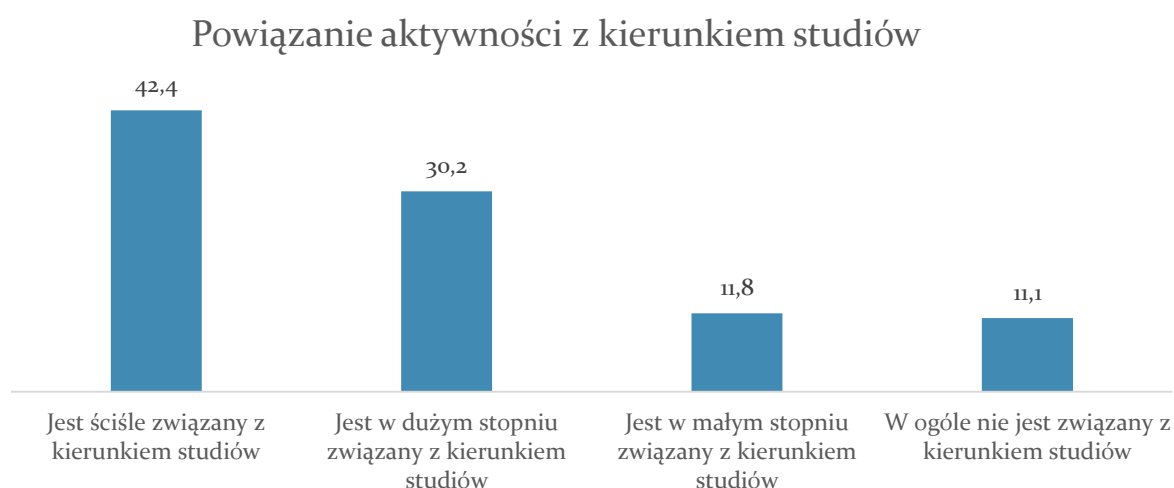

Wykres 13. Stanowisko pracy a wydział (%).

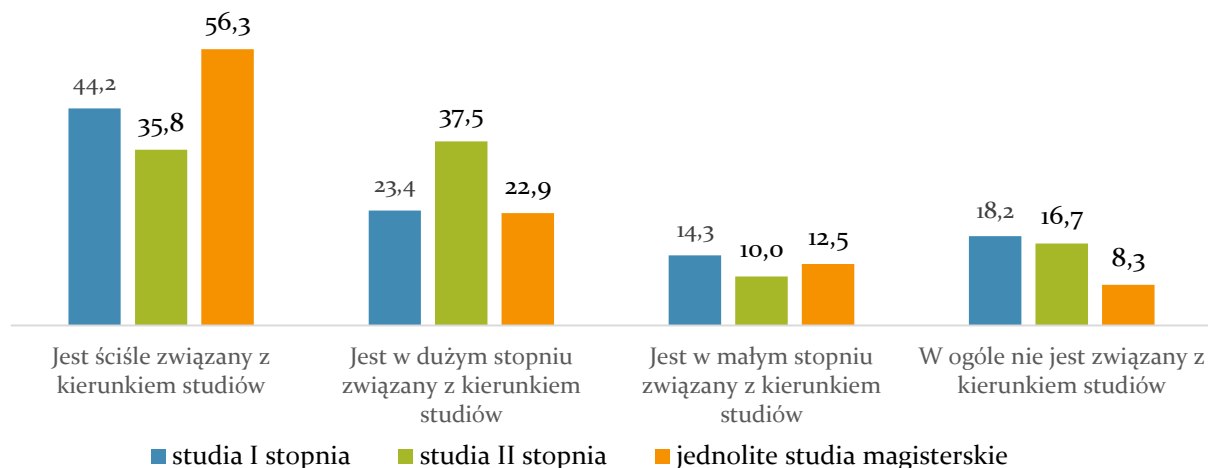
Uczelnie regularnie stają się obiektem ostrej krytyki ze strony pracodawców i absolwentów szkół wyższych, a także samokrytyki ze strony samych środowisk uczelnianych. Główny zarzut, jaki jest formułowany pod adresem polskich uczelni, to zarzut kształcenia dla dyplomu, a nie dla potrzeb rynku pracy. Pokutuje tu fakt, że (jeszcze) studenci popełniają dwa rodzaje błędów. Z jednej strony często chwytają się jakiegokolwiek pracy, często dorywczej, sezonowej, niewymagającej specjalnych kwalifikacji i przez to nisko płatnej, zwłaszcza w okresach zwiększonego bezrobocia. Jednocześnie rzadko myślą o pracy w zawodzie, do którego przygotowują ich studia i przez dłuższy czas w ogóle nie są w stanie odpowiedzieć na pytanie, co chcieliby w życiu robić. Praktyki

zawodowe traktują często jak „piąte koło u wozu” i nie stanowią one dla nich punktu wyjścia do nawiązania dobrego kontaktu z instytucją, w której może się znaleźć miejsce pracy dla nich w przyszłości. Stosunkowo niewielki odsetek studentów wie co chce robić po studiach i próbuje łączyć wiedzę jawną (którą dostaje w trakcie studiów) z wiedzą ukrytą (w miejscu pracy lub podczas praktyk). W badaniu miarą dopasowania systemu edukacyjnego do rynku pracy było pytanie dotyczące zgodności pracy wykonywanej tuż po zakończeniu studiów z kierunkiem studiów.

Uzyskane wyniki można określić jako optymistyczne, 42,4% badanych absolwentów wykonuje prace, które są ściśle powiązane z kierunkiem ich studiów (wykres 14). Kolejne 30,2% charakteryzuje wykonywaną pracę jako związaną w dużym stopniu ze studiowanym kierunkiem, a 11,8% w małym stopniu. Co dziesiąty badany absolwent zadeklarował, że jego obecna praca w ogóle nie jest związana z kierunkiem studiów.

Wykres 14. Powiązanie aktywności zawodowej z kierunkiem studiów (%).

Wykres 15. Powiązanie aktywności zawodowej z kierunkiem studiów a poziom studiów (%).

Biorąc pod uwagę powiązanie wykonywanej pracy z kierunkiem studiów w stopniu dużym lub bardzo dużym, to najczęściej taką zależność obserwujemy w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich (79,2%), następnie studiów II stopnia (73,3%) i I stopnia (67,6%) (wykres 15).

W największym stopniu ścisły związek ze studiami deklarują absolwenci: WPiA – 53,3%, WIEA – 61,5%, WM – 39,1%, WH-33,3%, WNS= 38,9% i WEZ-25,6%. Tutaj także można zauważyć prawidłowość empiryczną, która wskazuje kończących studia humanistyczne i społeczne jako tych, którzy rzadziej pracują w zawodach ściśle powiązanych z kierunkiem studiów. Wydaje się, że taka sytuacja jest związana z kilkoma czynnikami. Po pierwsze zmniejsza się prestiż zawodów związanych z szeroko pojętą edukacją, kulturą czy administracją na szczeblu lokalnym, a do pracy w tych segmentach rynku przygotowani są absolwenci wymienionych wydziałów. Utrata prestiżu powodowana jest także relatywnie niższymi zarobkami w tych instytucjach. Po drugie duża płynność oferowanych miejsc pracy powoduje konieczność przekwalifikowania się. W południowej części województwa lubuskiego coraz intensywniej rozwijają się centra logistyczne, które oferują określone miejsca pracy. I jeszcze jeden ważny czynnik, z wymienionych wyżej powodów absolwenci kierunków humanistycznych i społecznych wydają się w większym stopniu gotowi do zmiany zawodu niż inżynierowie, pracownicy branży budowlanej, prawnicy czy medycy.

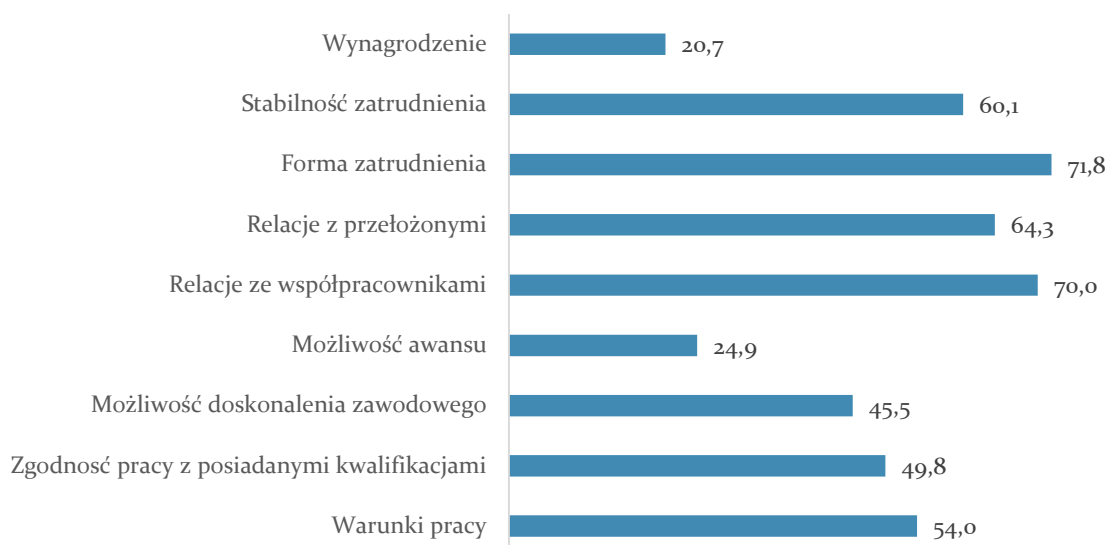
Oceniając zadowolenie absolwentów z różnych wymiarów pracy należy stwierdzić, że na początku swojej drogi zawodowej, mimo wyraźnego zróżnicowania ocen, badani zdecydowanie krytycznie odnoszą się tylko do dwóch aspektów. Pierwszy wiąże się z zarobkami, bardzo dobrze swoje wynagrodzenia ocenia jedna piąta absolwentów (20,7%) (wykres 16). Ustalając poziom

wynagrodzenia absolwentów pytamy o przeciętne miesięczne zarobki netto uzyskiwane w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Według ogólnopolskiego raportu ELA absolwenci Uniwersytetu Zielonogórskiego, po studiach I stopnia zarabiają średnio 3785 zł, po studiach II stopnia – 4215 zł a po jednolitych studiach magisterskich 3432 zł.

Tylko nieznacznie więcej pozytywnych ocen uzyskuje możliwość awansu (24,9%). Wydaje się, że jest to problem systemowy, trudno wyobrazić sobie, aby tuż po skończeniu studiów większość absolwentów uzyskiwała bardzo wysokie zarobki, które często wiążą się z awansem a ten z kolei uwarunkowany jest stażem pracy. Taka ocena świadczy też o aspiracjach badanych, którzy oczekują w tych kwestiach od swoich pracodawców możliwości rozwoju i najbardziej istotne wydaje się tworzenie jasnych reguł i otwartych ścieżek awansu zawodowego.

Badani absolwenci najlepiej oceniają formę zatrudnienia (71,8% ocen bardzo dobrych), przypomnijmy, że najbardziej powszechna jest praca najemna na etacie. Jest ona także oceniana jako bardzo stabilna (60,1%). Podobne wysokie oceny uzyskują relacje społeczne zarówno te ze współpracownikami (70,0%), jak i przełożonymi (64,3%). Do kategorii średnio ocenianych aspektów, oscylujących wokół 50% bardzo dobrych ocen zaliczyć należy warunki pracy (54,0%), zgodność pracy z kwalifikacjami (49,8%) i możliwość doskonalenia zawodowego (45,5%). W opinii badanych absolwentów brak możliwości doskonalenia zawodowego, który łączy się bardzo mocno z brakiem możliwości awansu jest jednym z najważniejszych problemów na początku kariery zawodowej. Wynik badania jest jednocześnie sugestią dla pracodawców, że aby mieć lepszych pracowników należy stwarzać im możliwie najlepsze warunki rozwoju od pierwszych lat pracy.

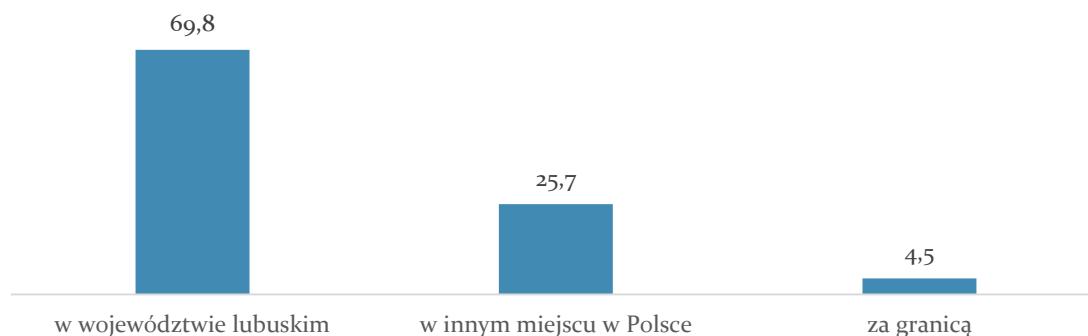
Zadowolenie z pracy

Wykres 16. Zadowolenie z różnych wymiarów pracy – oceny bardzo dobre (%)

Miejsce pracy absolwentów UZ nabiera szczególnego znaczenia w kontekście intensywnych zmian demograficznych, które przejawiają się w niskiej dzietności i prognozowanej depopulacji regionu. Utrzymywanie równowagi demograficznej w większym niż dotychczas stopniu będzie uzależnione od migracji, wśród których szczególnego znaczenia nabierają migracje edukacyjne i te związane z pracą. Struktura studentów UZ ze względu na miejsce zamieszkania w roku akademickim 2020/2021 wskazuje, że 75% pochodzi z województwa lubuskiego, odpływy po ukończeniu studiów do innych miejsc w Polsce sugerowałyby niekorzystny proces. Z jednej strony ważne jest zatrzymywanie studentów pochodzących z innych regionów (około 25%), z drugiej pozostawanie w województwie lubuskim tych, którzy stąd pochodzą. Uzyskane wyniki wskazują, że ponad 30% badanych absolwentów podejmuje pracę poza województwem lubuskim w tym także za granicą (wykres 17). Wynik wskazuje na to, że po skończeniu studiów tylko nieznacznie więcej osób wyjeżdża niż przyjeżdża, trend jednak uznać należy za niekorzystny.

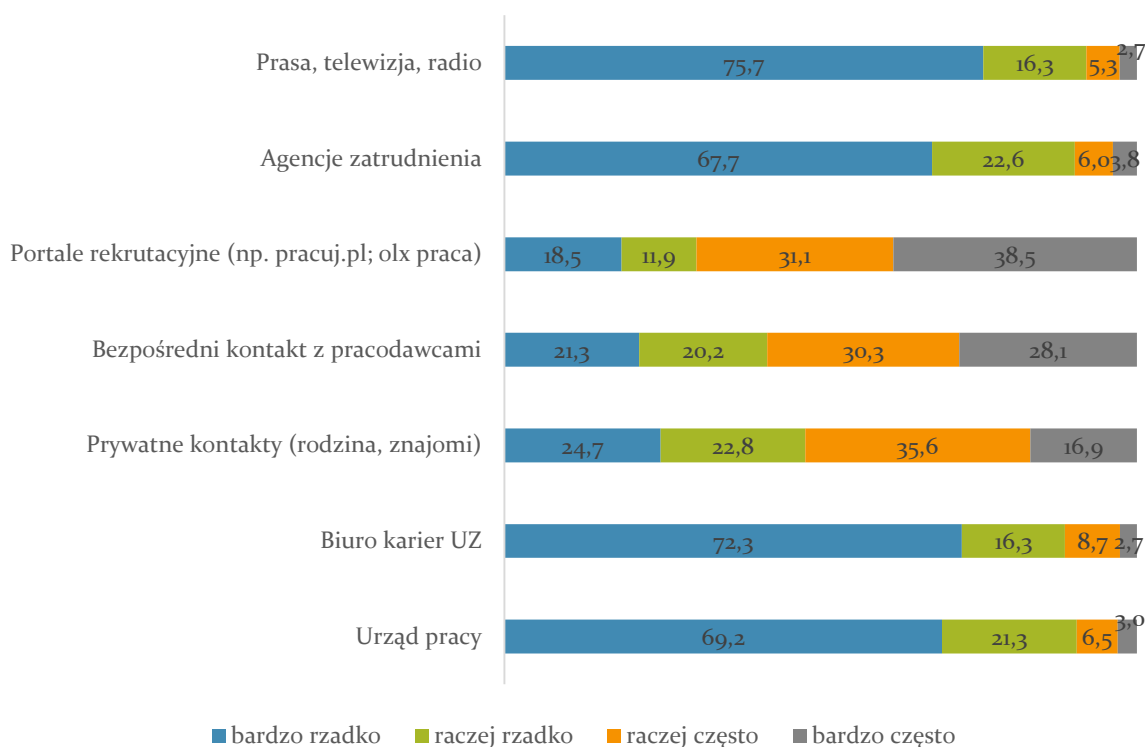
Miejsce pracy

Wykres 17. Miejsce podejmowania pracy przez absolwentów (%)

Wynik badania jest jednocześnie sugestią dla pracodawców, że aby mieć lepszych pracowników należy stwarzać warunki konkurencyjne w porównaniu z innymi regionami kraju.

Instrumenty rekrutacyjne

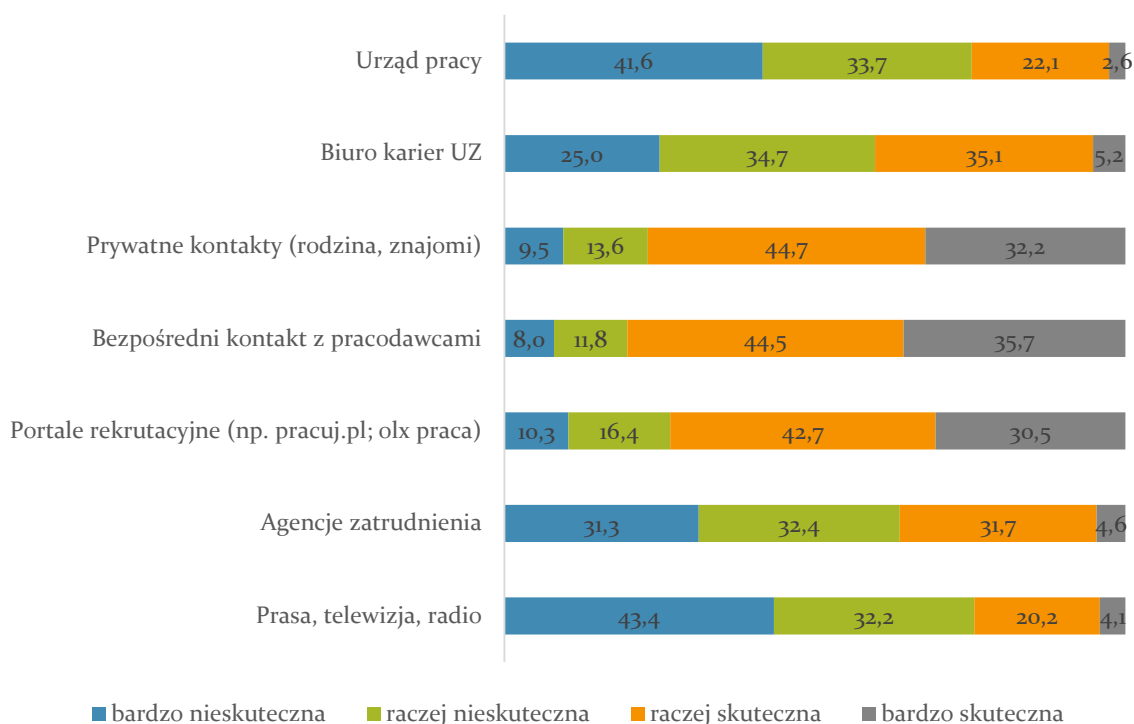
Wykres 18. Wykorzystywanie narzędzi rekrutacyjnych (%)

Wśród najczęściej wykorzystywanych narzędzi w procesie poszukiwania pracy trzy z nich ugruntowały swoją pozycję i od kilku lat uzyskują podobne wskazania badanych. Najbardziej istotny dla absolwentów jest Internet (wykres 18). Stał się on głównym i bardzo specyficznym źródłem informacji o miejscach pracy. Jego specyfika polega na tym, że każda instytucja czy firma

oferująca miejsca pracy umieszcza informacje w sieci. Coraz częściej aplikowanie o pracę musi rozpocząć się wypełnieniem niezbędnych dokumentów zamieszczonych w Internecie. Charakter zadanego w badaniu pytania nie pozwala ustalić z jakich źródeł internetowych absolwenci korzystają najczęściej. Bezpośredni kontakt z pracodawcą wskazywany jest jako drugi z najczęściej stosowanych kanałów, trzecim są prywatne kontakty. Tak jak w poprzednich latach niewielkie znaczenie przypisywane jest urzędowi pracy, agencjom zatrudnienia, mediom czy Biuru Karier UZ.

Najczęściej wskazywane kanały poszukiwania pracy są też oceniane jako najbardziej skuteczne (wykres 19). Oznacza to, że absolwenci na stałe zmienili zwyczaje poszukiwania pracy i ich oceny. Warto zwrócić uwagę, że obok trzech najsukuteczniejszych (Internet, bezpośrednie kontakty, prywatne kontakty), najlepiej oceniane jest Biuro Karier UZ, które dla 40% badanych jest raczej lub bardzo skuteczne na ścieżce poszukiwania zatrudnienia.

Skuteczność instrumentów rekrutacji

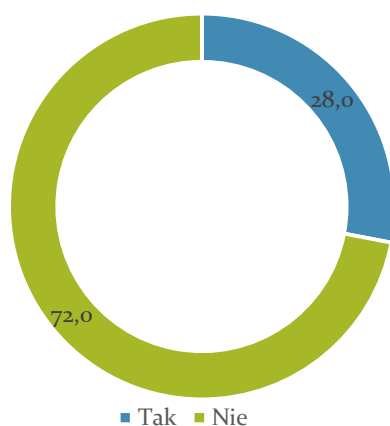
Wykres 19. Ocena skuteczności narzędzi w poszukiwaniu zatrudnienia (%).

Podjęmowane kształcenie

Cechą współczesnych społeczeństw, a w kontekście badania karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego cechą współczesnych rynków pracy jest ciągła zmiana w zakresie technologii, komunikowania się, organizacji pracy. Taka sytuacja wymaga uzupełniania wiedzy i umiejętności pracowników. Z drugiej strony analiza przebiegu karier zawodowych pokazuje, że wykonywanie więcej niż jednego zawodu jest bardziej prawdopodobne niż tkwienie przez całą karierę w jednym. Konieczność przekwalifikowania się staje się więc bardzo prawdopodobna. Przywołane wyżej uwarunkowania sprzyjają podejmowaniu przez pracowników różnych form kształcenia.

Jednym z wątków analiz karier zawodowych absolwentów jest kształcenie po studiach. Interesuje nas na ile często i w jakiej formie to kształcenie ma miejsce. Sytuacja badanych jest specyficzna o tyle, że dopiero ukończyli studia (2 lata temu) i rozpoczęli swoją pierwszą pracę, więc teoretycznie powinni być przygotowani do realizacji zadań zawodowych bez konieczności podejmowania nauki. Aktywność edukacyjna może wynikać z chęci dalszego kształcenia, konieczności uzupełnienia wiedzy lub przekwalifikowania się do innego niż wyuczony zawodu. Z wcześniejszych analiz wiadomo, że ponad 20% badanych absolwentów wykonuje prace w ogóle lub w niewielkim stopniu związaną z kierunkiem studiów. W ciągu dwóch lat po ukończeniu studiów 28,0% absolwentów podjęło dalsze kształcenie w różnych formach (wykres 20).

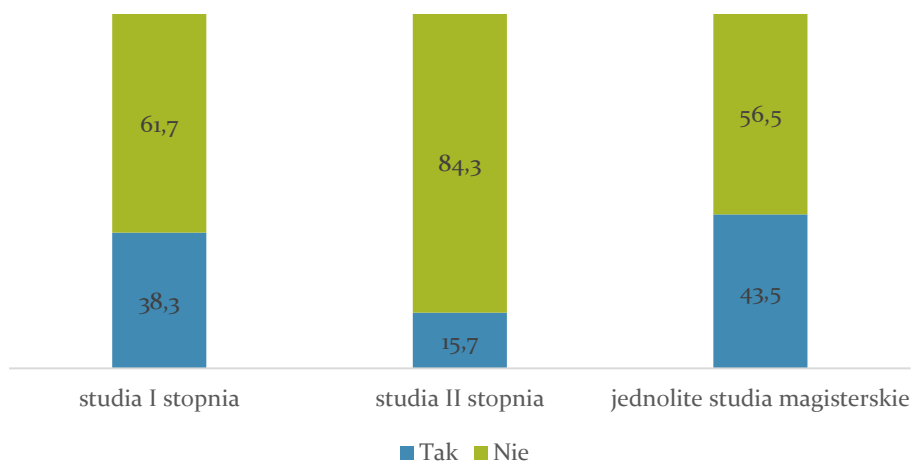
Kształcenie po studiach

Wykres 20. *Podjęwane kształcenie po ukończeniu studiów (%)*.

Dalsze kształcenie jest najczęściej podejmowane przez kończących jednolite studia magisterskie (43,0%), studia I stopnia (38,0%), najrzadziej przez absolwentów studiów II stopnia (16,0%) (wykres 21).

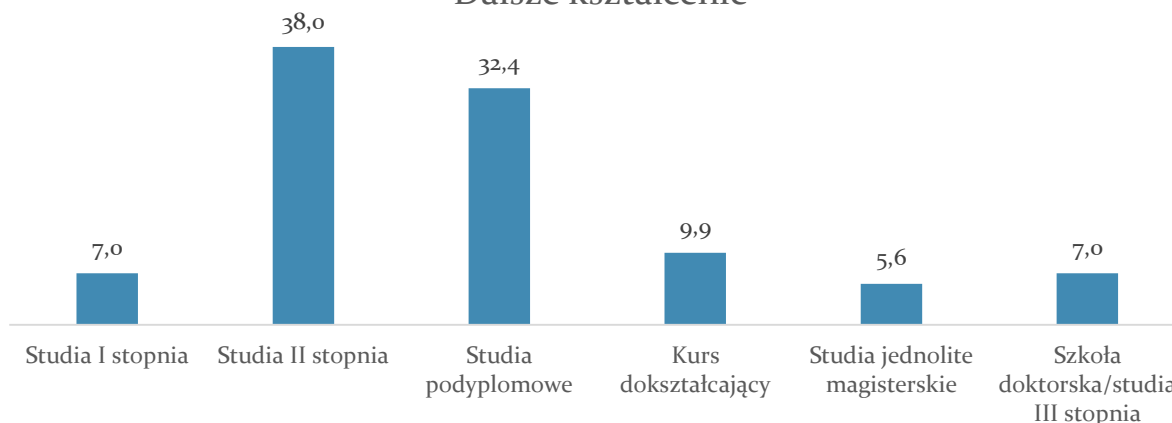
Podejmowanie dalszego kształcenia

Wykres 21. Podejmowane kształcenie po ukończeniu studiów a poziom studiów (%).

Dalsze kształcenie to przede wszystkim kontynuacja studiów na drugim stopniu i podejmowanie studiów podyplomowych. Zdarzają się także sytuacje rozpoczynania na innym kierunku studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich. Na tym etapie życia absolwentów kursy dokształcające stanowią tylko niewielką część ich aktywności edukacyjnej (wykres 22).

Dalsze kształcenie

Wykres 22. Poziom i formy podejmowanego dalszego kształcenia (%)

Jak wskazaliśmy już we wcześniejszych analizach, głównym powodem podejmowania (kontynuacji) nauki po zakończeniu studiów są zmiana zawodu lub konieczność dokształcania w trakcie pracy zawodowej. Ilustracją takiej tezy jest aktywność edukacyjna absolwentów różnych wydziałów UZ. Najczęściej podejmują dalsze kształcenie absolwenci wydziałów: WPiA - 40,7%,

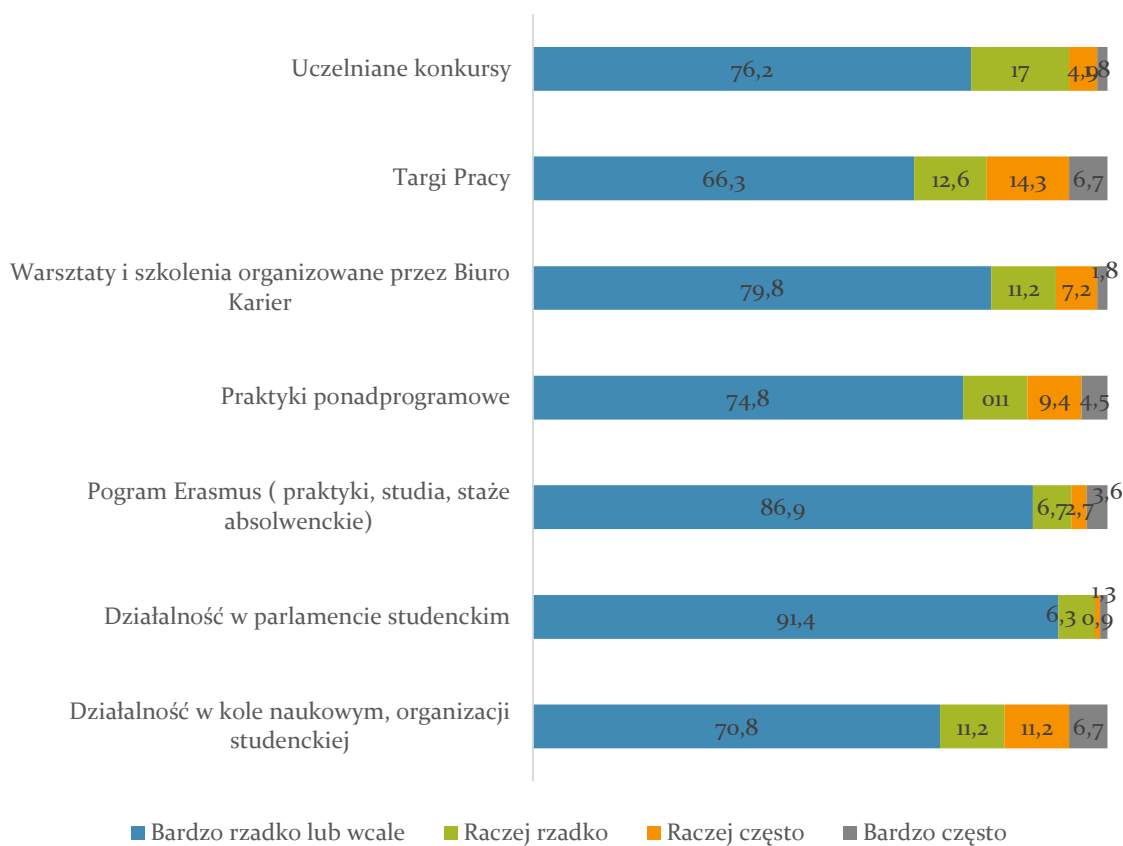
WH – 36,7%, WNS – 35,1%, WEŻ – 18,0%, WIEA - 17,5%, WM – 5%. Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku studiów podyplomowych (WPiA - 45,5%, WEŻ - 44,4%, WNS - 38,5%).

Dane mówią o tym, że częściej różne formy edukacji są podejmowane przez absolwentów wydziałów społecznych i humanistycznych niż inżynierskich i technicznych. Taki stan rzeczy tłumaczy fakt częstszej pracy w innym niż wyuczony zawód przedstawicieli tych właśnie wydziałów. Z drugiej strony kariera zawodowa np. prawników czy pracowników administracji publicznej (najczęściej podejmują dodatkową edukację) wiąże się ze zdawaniem szeregu egzaminów korporacyjnych i uzupełnianiem wiedzy w związku ze zmieniającym się prawem. Czynnikiem motywującym do dalszego kształcenia jest więc przebieg kariery zawodowej, odmiennej w przypadku różnych segmentów rynku pracy, takich jak edukacja, medycyna, prawo, budownictwo, informatyka, itp.

Dodatkowa aktywność studencka

UZ jako instytucja oferuje studentom szereg dodatkowych aktywności mieszczących się w głównym nurcie dydaktycznym (np. program Erasmus+) jak i poza nim (parlament studencki, koła naukowe, konkursy, targi pracy, itp.). Wszystkie dają możliwość rozwoju i zdobywania doświadczeń przydatnych na rynku pracy i w dorosłym życiu. W badaniu staraliśmy się zdiagnozować w jakim stopniu studenci korzystają z tej oferty i jakie ma ona dla nich znaczenie. Ogólny wniosek jest taki, że zdecydowana większość badanych absolwentów nie korzysta z dodatkowych możliwości, co nie powinno dziwić, ponieważ zwykle czynią to najbardziej aktywni. Ci, którzy z oferty korzystają, najczęściej wymieniają targi pracy organizowane przez BK UZ (21,0% - suma odpowiedzi raczej często lub często), działalność w kołach naukowych i organizacjach studenckich (17,9%), praktyki ponadprogramowe (13,9%) i warsztaty/szkolenia organizowane przez BK UZ (9,0%) (wykres 23). Pozostałe formy aktywności takie jak działalność w parlamencie studenckim, program Erasmus+ czy udział w konkursach uczelnianych są zdecydowanie rzadziej uwzględniane w aktywności studenckiej.

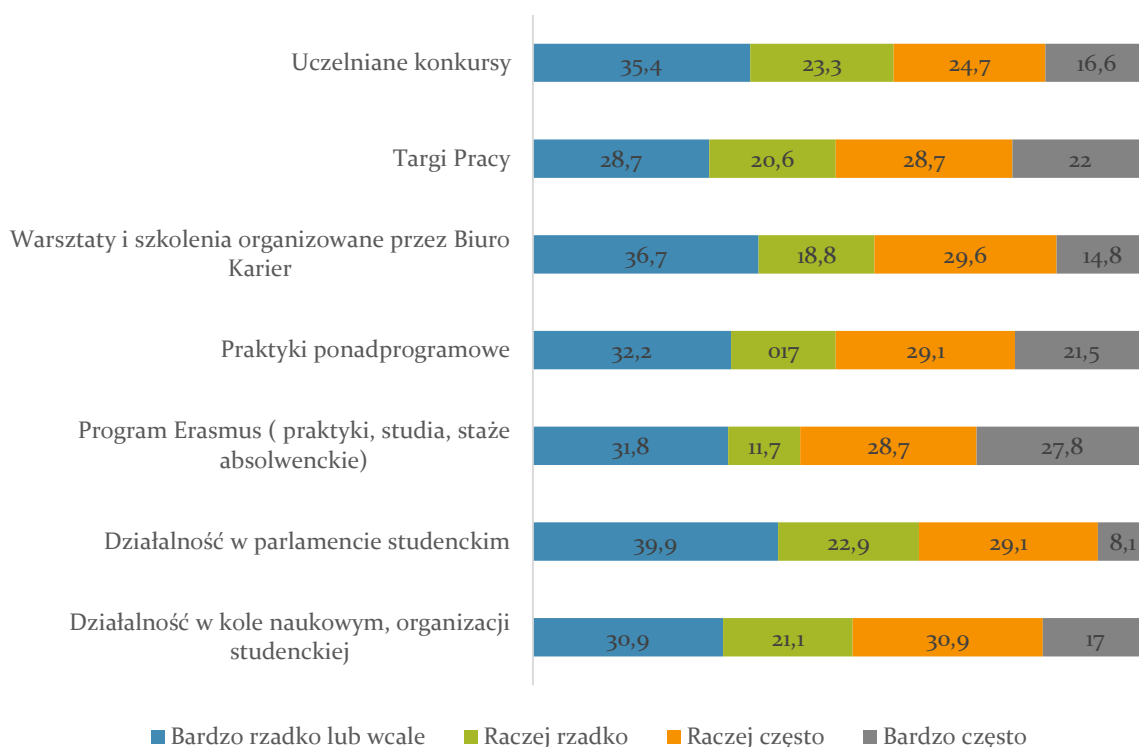
Uczestnictwo w aktywnościach

Wykres 23. Uczestnictwo w dodatkowych aktywnościach (%)

Mimo, że udział absolwentów w dodatkowych aktywnościach oferowanych przez uczelnię jest niewielki, to zauważają oni, że są godne polecenia, stanowią dobrą praktykę w kontekście pracy zawodowej. Perspektywa pracownika, który niedawno ukończył studia jest bardzo istotna, ponieważ formułowane oceny mają miejsce w ważnym momencie przejścia (koniec edukacji – początek pracy zawodowej) i uwzględniają wzajemne powiązania instytucji rynku pracy i edukacyjnych (dopasowanie lub jego brak). Zdaniem badanych absolwentów w największym stopniu godny polecenia jest program Erasmus+, 56,5% - poleciłoby go bardzo często lub raczej często (wykres 24). Zdobywanie międzynarodowych doświadczeń połączone z możliwością poznania odmiennych systemów edukacyjnych i nawiązywania kontaktów społecznych wydaje się absolwentom szczególnie ważna. Równie często absolwenci jako godne polecenia w kontekście pracy zawodowej wymieniają targi pracy (50,7%), praktyki ponadnormatywne (50,6%) i warsztaty szkolenia (44,4%). We wszystkich dotychczasowych badaniach bardzo wyraźny był głos absolwentów, którzy oczekiwali w czasie studiów więcej zajęć praktycznych. Analizowany obecnie aspekt potwierdza wagę możliwości zdobywania doświadczeń praktycznych w procesie dydaktycznym.

Dodatkowa aktywność jako dobra praktyka

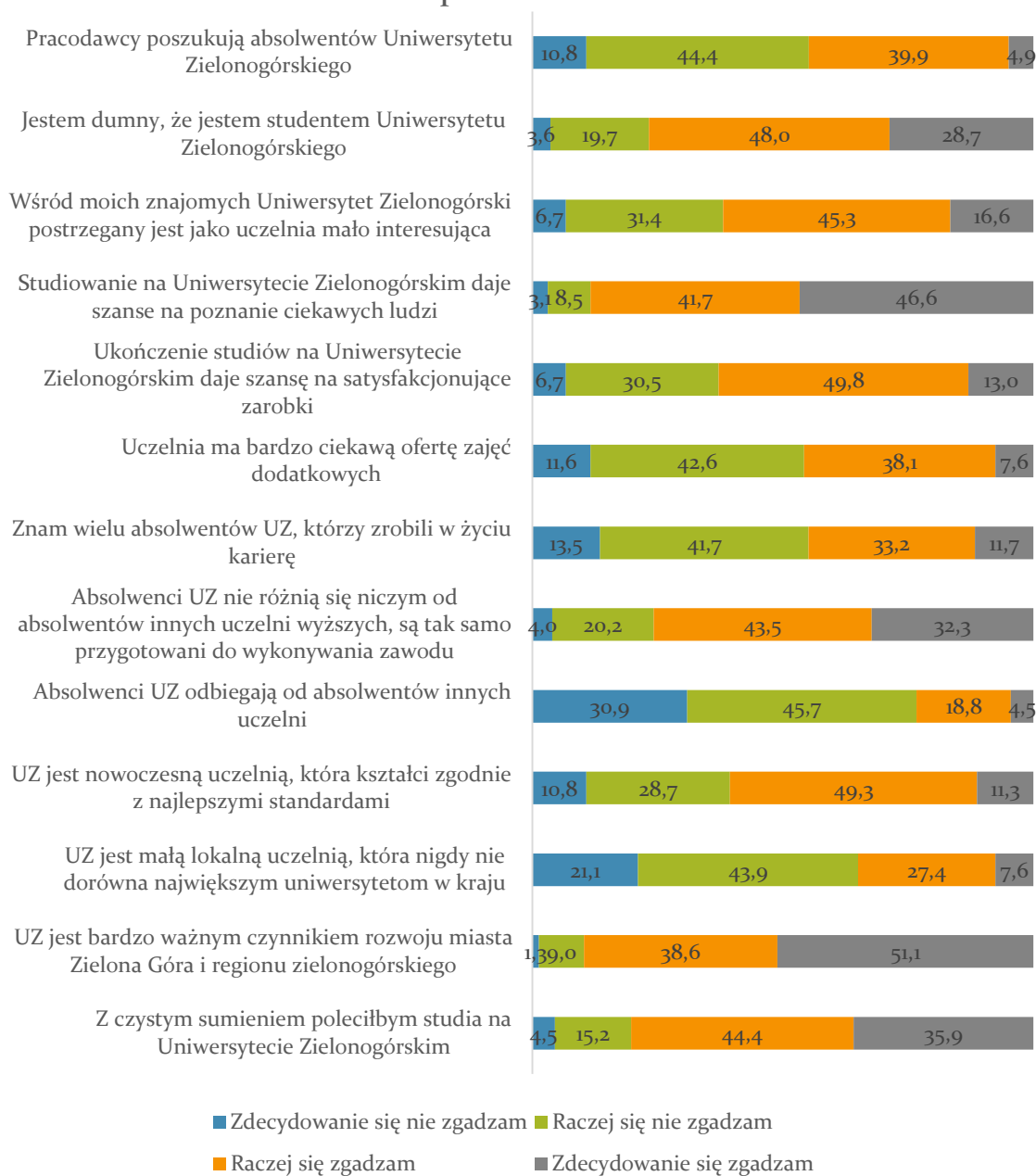
Wykres 24. Dodatkowa aktywność jako dobra praktyka (%)

Opinie o Uniwersytecie Zielonogórskim

Dotychczasowe analizy opierały się na szczegółowym opisie wielu wymiarów sytuacji zawodowej absolwentów. Stają się one pośrednio podstawą do stworzenia wizerunku uczelni. Pytanie dotyczące oceny UZ składało się z 13 zaproponowanych opinii przedstawiających różne aspekty postrzegania uniwersytetu. Absolwenci na skali czterostopniowej deklarowali w jakim stopniu się z nimi zgadzają lub nie zgadzają (wykres 25). Najczęściej zdecydowanie (51,1%) lub raczej (38,6%) badani zgadzają się z opinią, że UZ jest bardzo ważnym czynnikiem rozwoju miasta i studiowanie na UZ daje szansę na poznanie ciekawych ludzi (zdecydowanie tak – 46,6%; raczej tak – 41,7%). Ponad trzy czwarte badanych wyraża dumę, że byli studentami UZ (zdecydowanie tak – 28,7%; raczej tak – 48,0%). Zdaniem absolwentów studenci UZ nie różnią się niczym od tych z innych uczelni i są tak samo przygotowani do wykonywania zawodu (zdecydowanie tak – 32,3%; raczej tak – 43,5%), można więc z czystym sumieniem polecić studia na UZ (zdecydowanie tak – 35,9%; raczej tak – 44,4%). Pozytywny wizerunek absolwentów UZ potwierdza odrzucenie przez większość badanych opinii, że absolwenci UZ odbiegają od absolwentów innych uczelni

(zdecydowanie nie – 30,9%; raczej nie – 45,7%). Konstruując subiektywny wizerunek absolwenci są świadomi, że UZ jest uczelnią lokalną (w roczniku 2020/2021 ponad 75% studentów pochodziło z województwa lubuskiego), ale nie musi to oznaczać gorszej jakości studiowania. Lokalność i kameralność ich zdaniem ma swoje zalety, do których należą bezpośrednio kontakty z prowadzącymi zajęcia, praca w mniejszych grupach, „student nie jest tylko numerem indeksu”. Gorzej oceniany jest aspekt związany z rynkiem pracy, nieco ponad 40% absolwentów twierdzi, że pracodawcy poszukują absolwentów UZ. Większość badanych nie zgadza się też z opinią, że UZ oferuje ciekawe zajęcia dodatkowe.

Opinie o UZ

Wykres 25. *Opinie o ukończonych studiach (%)*.

Argumenty polecające Uniwersytet Zielonogórski

Zadając pytanie dotyczące rekomendacji UZ znajomym potraktowaliśmy je jako projekcję pozytywnego wizerunku byłej uczelni. Forma otwarta pytania nie narzucała kontekstu, ujęcia tematu ani w żaden inny sposób nie wpływała na badanych. Analiza odpowiedzi pozwoliła na stworzenie katalogu najczęściej pojawiających się argumentów zachęcających do studiowania. Prezentujemy je w kolejności od pojawiających się najczęściej do najrzadziej.

Pierwszy pozytywny argument bardzo często pojawiający się w wypowiedziach absolwentów dotyczył ogólnie rozumianej dydaktyki. W tej kategorii mieszczą się zarówno oceny dotyczące nauczycieli akademickich, oferty edukacyjnej, organizacji zajęć, wyposażenia sal i laboratoriów. Oceniając wykładowców badani używali ogólnych ocen: *bardzo dobrzy wykładowcy; wykształcona kadra; bardzo kompetentni; itp.*, odnosili się także do ich umiejętności dydaktycznych: *wykładając są w stanie zainteresować słuchaczy; zarażają swoją wiedzą i pasją*. Docenione zostały przez badanych umiejętności wykładowców związane z budowaniem partnerskich relacji: *mają bardzo dobry kontakt ze studentami; podejście do studenta jak do człowieka a nie numeru indeksu*. Zauważone zostały także doświadczenia praktyczne wykładowców: *duża grupa praktyków zawodowych; mają często doświadczenie zawodowe*.

Zbudowany przez badanych pozytywny wizerunek UZ opierał się także na atrakcyjności oferty edukacyjnej i dobrej jakości kształcenia. Badani zwracali uwagę na wielość kierunków i specjalności do wyboru: *szeroka oferta dydaktyczna na uczelni; różnorodność kierunków; ciekawe kierunki kształcenia, które są wprowadzane z duchem czasu*. Często używano argumentu, że UZ niczym nie odbiega od innych, większych uniwersytetów w Polsce: *uczelnia w niczym nie odbiega standardem nauczania od uczelni w większym mieście; studia na UZ dają takie same możliwości jak każda inna wyższa uczelnia; UZ jest lepiej uporządkowany niż inne uczelnie; UZ bardzo mocno się rozwinął przez ostatnie lata i niczym nie odstaje od uczelni w większych miastach*.

Bardzo ważnym argumentem w kreowaniu wizerunku UZ stała się kameralność uczelni, która powoduje zmniejszenie dystansu między wykładowcami i studentami. Brak anonimowości daje szanse na bardziej osobiste relacje i nawiązywanie więzi służących budowaniu społeczności akademickiej identyfikującej się ze swoim środowiskiem. Takim ocenom badanych towarzyszy charakterystyka Zielonej Góry jako miasta kompaktowego, sprzyjającego kameralnym studiom.

Relacje społeczne opisywane były często w kontekście rozmiaru uczelni dającej szanse na bezpośrednie kontakty: *kameralna uczelnia skupiona na każdym studencie; Indywidualne podejście do studenta; mniejsze grupy są czystą korzyścią dla studenta. Studenci są też lepiej*

traktowani niż na większych uczelniach; Przede wszystkim normalne podejście do studentów. Mam dużo znajomych po UAM i tam naprawdę nie było miło.

Kolejny argument wypowiedziany przez absolwentów, zachęcający do studiowania na UZ można w skrócie nazwać „blisko domu”. Wydaje się, że ten argument jest jednym z istotniejszych, jak wskazaliśmy we wcześniejszych analizach około 75% studentów UZ pochodzi z województwa lubuskiego. Wiąże się on przede wszystkim z łatwym dostępem komunikacyjnym: *Łatwość dojazdu, bliskość uczelni, szeroki wybór kierunków; Nie trzeba daleko jechać, żeby studiować; Łatwy dojazd na uczelnię, możliwość brania udziału w różnych wydarzeniach studenckich.* Dostęp komunikacyjny rozumiany jest także jako łatwe poruszanie się po kampusach w przyjaznej przestrzeni miejskiej: *Zielona Góra to duże, aczkolwiek na tyle małe miasto, że wszędzie jest blisko do wszystkiego z każdego kampusu; miasto Zielona Góra - nie jest za duże; W miarę rozwijające się miasto.* Blisko domu to dla studentów także taniej: *Łatwo, tanio, blisko od domu; Tanie miasto; Nie odstaje poziomem od innych uniwersytetów krajowych, a koszty życia w mieście są nieporównanie niższe; Argument ceny, studia w większych miastach niestacjonarne są dużo droższe.*

Jeszcze inne argumenty, które wymieniali absolwenci wiązały się z postawą samego studenta i jego zaangażowaniem w naukę: *Studiowanie oprócz zdobycia wiedzy podstawowej to nauka wielopoziomowa i własna, a więc ile zainwestuje się samemu tyle wróci i zaowocuje; Jeśli chcesz to nauczysz się i zdobędziesz wiedzę, niezależnie od Uniwersytetu jaki wybierzesz; Niezależnie na jakiej uczelni studiujesz, uczyć musisz się w głównej mierze samodzielnie i na swoją wiedzę oraz doświadczenie pracujesz sam.* Absolwenci zwracali także uwagę na to, że rekomendacja musi zależeć od kierunku studiów, ponieważ bardzo się od siebie różnią: *Zależy od kierunku i wydziału.* Odpowiadając na pytanie o argumenty zachęcające do studiowania na UZ, część badanych nie potrafiła ich wskazać, dzielili się natomiast uwagami krytycznymi pod adresem swojej byłej uczelni. Najczęściej mówili o tym, że łatwo się dostać i łatwo studiować, bo zawsze się zdaje: *Nic nie trzeba robić, a i tak się zdaje; Na pewno uda Ci się ukończyć te studia; Niski poziom nauki i łatwo uzyskać papier; 3 razy naj: najtaniej, najszybciej, najłatwiej; Jedyne argumenty pozytywne to to, że łatwo otrzymać wykształcenie ze względu na niski poziom nauczania.*

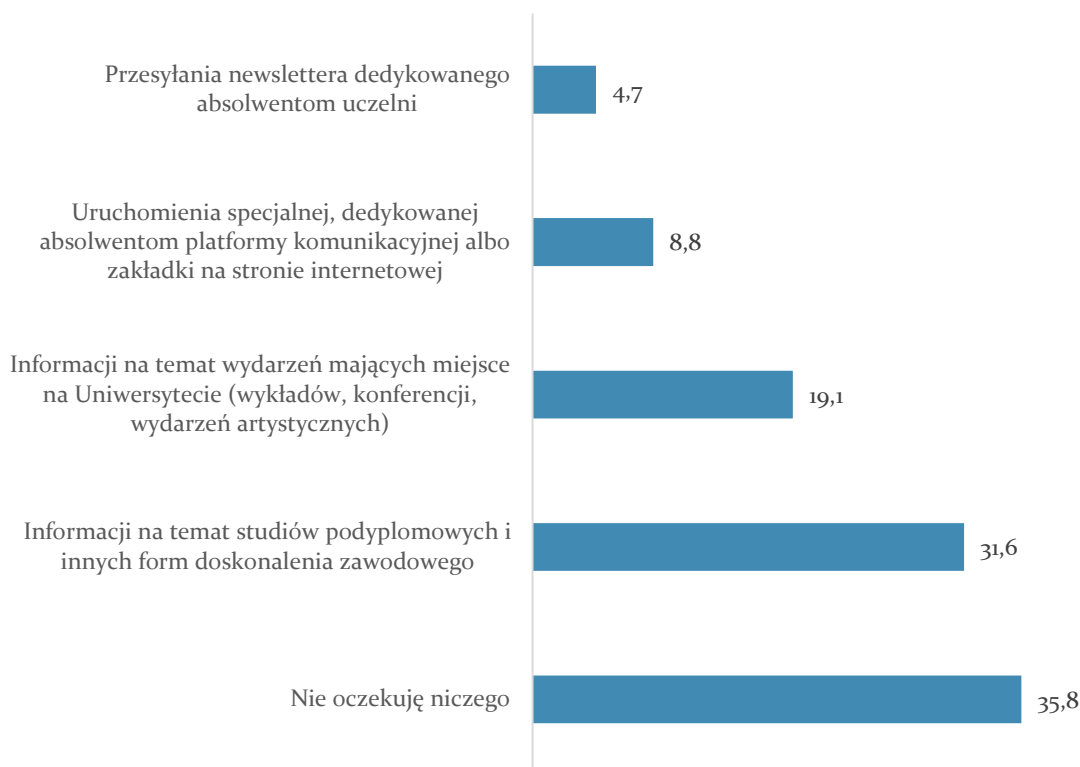
Oczekiwania wobec UZ

Zakończenie studiów nie musi oznaczać zerwania relacji ze swoją byłą uczelnią. W wielu przypadkach absolwenci i szkoły wyższe starają się, aby relacje nadal istniały i dotyczyły wielu płaszczyzn. W interesie uczelni jest przekazywanie informacji byłym studentom o ofercie kształcenia podyplomowego i zachęcanie ich do uczestnictwa w wykładach otwartych czy

wydarzeniach artystycznych. W badaniu wskaźnikiem relacji byłych studentów z uczelnią uczyniliśmy oczekiwania absolwentów wobec Uniwersytetu Zielonogórskiego. Ponad jedna trzecia badanych (35,8%) nie oczekuje niczego od swojej byłej uczelni, zbliżony odsetek badanych absolwentów (31,6%) oczekiwałby informacji na temat studiów podyplomowych i innych form doskonalenia zawodowego (wykres 26). Jedna piąta badanych (19,1%) byłaby jeszcze zainteresowana informacjami na temat wydarzeń mających miejsce na UZ. Niemal w ogóle badani nie są zainteresowani otrzymywaniem newslettera dedykowanego absolwentom (4,7%) i uruchomieniem dedykowanej absolwentom platformy komunikacyjnej.

Mimo, że studenci nie wykazują bardzo dużego zainteresowania ofertami swojej byłej uczelni, uważamy, że uniwersytet powinien starać się utrzymywać kontakt i budować dobre relacje ze swoimi absolwentami. Ten proces powinien rozpoczynać się jeszcze w trakcie studiów. Szczególnie ważne jest dystrybuowanie informacji dotyczących możliwości dalszego podyplomowego kształcenia.

Oczekiwania wobec UZ

Wykres 26. Oczekiwania wobec Uniwersytetu Zielonogórskiego (%).

Wnioski

Uzyskane w badaniu wyniki ilustrują, że obserwowane prawidłowości dotyczące losów zawodowych absolwentów UZ są stabilne. Z drugiej natomiast strony – badanie, w którym to absolwenci sami decydują o udziale w badaniu (samorekrutacja) pozwalają odnosić wyniki danego pomiaru tylko do kategorii absolwentów, którzy wypełnili ankietę.

Aktywność na rynku pracy

- *Ponad 55% absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego w czasie studiów podejmowało regularne prace w tym także na etacie. Niespełna 10% w ogóle nie pracowało, pozostali podejmowali prace dorywcze i okazjonalne.*
- *W trakcie realizacji badania (lipiec-sierpień 2022) prawie 90% absolwentów z rocznika 2020 było aktywnych zawodowo. Około 10% pozostawało poza rynkiem pracy.*
- *Najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowujemy wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich (98,0%), następnie studiów II stopnia (88,2%) i studiów I stopnia (87,5%).*
- *Najwyższy odsetek zatrudnionych wśród absolwentów odpowiadających na pytania ankiety pochodzi z WPIA (100%), równie wysoki jest wśród absolwentów WIEiA (97,5%) i WM (95,8%). Najniższy odsetek zatrudnionych charakteryzuje WH (72,7%), WEiZ (82,7%) i WNS (90,0%).*
- *Praca najemna na etacie jest dominującą formą zatrudnienia dla 86,4% badanych. Jeśli uzupełnić podany wynik pracą najemną na niepełnym etacie (5,5%) to ponad 90% absolwentów z rocznika 2020 wiąże się z pracodawcami taką formą zatrudnienia. Własną działalność gospodarczą prowadzi 7,6% badanych absolwentów.*
- *Największy odsetek badanych absolwentów (67,7%) zajmuje stanowiska specjalistów lub wyższe (specjaliści 50,6%; kierownicy/menadżerowie 11,0%; dyrektorzy/prezesi 2,4% i właściciele/współwłaściciele 3,7%). Niespełna jedna trzecia badanych (27,8%) zajmuje stanowiska wykonawcze i pomocnicze.*
- *Obecna pozycja zawodowa badanych absolwentów UZ jest powiązana z Wydziałem, a więc pośrednio z kierunkiem studiów. Na początku kariery zawodowej rynek pracy obsadzając absolwentów na stanowiskach*

- samodzielnych lub wyższych w większym stopniu docenił kończących WIEiA, WM i WNS.*
- *42,4% badanych absolwentów wykonuje pracę, które są ściśle powiązane z kierunkiem ich studiów. Kolejne 30,2% charakteryzuje wykonywaną pracę jako związaną w dużym stopniu ze studiowanym kierunkiem a 11,8% w małym stopniu. Co dziesiąty badany absolwent zadeklarował, że jego obecna praca w ogóle nie jest związana z kierunkiem studiów.*
 - *Biorąc pod uwagę powiązanie wykonywanej pracy z kierunkiem studiów w stopniu dużym lub bardzo dużym, to najczęściej taką zależność obserwujemy w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich (79,2%), następnie studiów II stopnia (73,3%) i studiów I stopnia (67,6%).*
 - *W największym stopniu ścisły związek ze studiami deklarują absolwenci: WIEA – 61,5%, WPiA – 53,3%, WM – 39,1%, WNS= 38,9%, WH-33,3% i WEZ-25,6%.*
 - *Oceniając zadowolenie absolwentów z różnych wymiarów pracy należy stwierdzić, że na początku swojej drogi zawodowej badani najlepiej oceniają formę zatrudnienia (71,8% ocen bardzo dobrych), przypomnijmy, że najbardziej powszechna jest praca najemna na etacie. Jest ona także oceniana jako bardzo stabilna (60,1%). Podobne wysokie oceny uzyskują relacje społeczne zarówno te ze współpracownikami (70,0%), jak i przełożonymi (64,3%). Do kategorii średnio ocenianych aspektów, oscylujących wokół 50% bardzo dobrych ocen, zaliczyć należy warunki pracy (54,0%), zgodność pracy z kwalifikacjami (49,8%) i możliwość doskonalenia zawodowego (45,5%). Najniżej oceniane są dwa aspekty – zarobki (20,7%) i możliwość awansu (24,9%).*
 - *Uzyskane wyniki wskazują, że ponad 30% badanych absolwentów podejmuje pracę poza województwem lubuskim w tym także za granicą, trend ten uznać należy za niekorzystny.*
 - *Wśród najczęściej wykorzystywanych narzędzi w procesie poszukiwania pracy, trzy z nich ugruntowały swoją pozycję i od kilku lat uzyskują podobne wskazania badanych. Najbardziej istotny dla absolwentów jest internet, bezpośredni kontakt z pracodawcą i prywatne kontakty. Tak jak w poprzednich latach niewielkie znaczenie przypisywane jest urzędowi pracy, agencjom zatrudnienia, mediom czy Biuru Karier UZ.*

- *Najczęściej wskazywane kanały poszukiwania pracy (internet, bezpośrednie kontakty, prywatne kontakty) są też oceniane jako najbardziej skuteczne. Oznacza to, że absolwenci na stałe zmienili zwyczaje poszukiwania pracy i ich oceny. Warto zwrócić uwagę, że obok trzech najskuteczniejszych najlepiej oceniane jest Biuro karier UZ, które dla 40% badanych jest raczej lub bardzo skuteczne na ścieżce poszukiwania zatrudnienia.*

Podjęmowane kształcenie

- *W ciągu dwóch lat po ukończeniu studiów 28,0% absolwentów podjęło dalsze kształcenie w różnych formach.*
- *Dalsze kształcenie jest najczęściej podejmowane przez kończących jednolite studia magisterskie (43,0%), studia I stopnia (38,0%), najrzadziej przez absolwentów studiów II stopnia (16,0%).*
- *Dalsze kształcenie to przede wszystkim kontynuacja studiów na drugim stopniu i podejmowanie studiów podyplomowych. Zdarzają się także sytuacje rozpoczęcia na innym kierunku studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich. Na tym etapie życia absolwentów kursy dokształcające stanowią tylko niewielką część ich aktywności edukacyjnej.*
- *Najczęściej dalsze kształcenie podejmują absolwenci wydziałów: WPiA - 40,7%, WH - 36,7%, WNS - 35,1%, WEŻ - 18,0%, WIEA - 17,5%, WM - 5%. Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku studiów podyplomowych (WPiA - 45,5%, WEŻ - 44,4%, WNS - 38,5%). Dane mówią o tym, że częściej różne formy edukacji są podejmowane przez absolwentów wydziałów społecznych i humanistycznych niż inżynierskich i technicznych.*

Dodatkowa aktywność absolwentów w czasie studiów

- *Zdecydowana większość badanych absolwentów nie korzysta z dodatkowych możliwości zdobywania wiedzy i kompetencji oferowanych przez UZ. Fakt ten nie powinien dziwić, ponieważ zwykle czynią to najbardziej aktywni. Ci, którzy z oferty korzystają, najczęściej wymieniają targi pracy organizowane przez BK UZ (21,0% - suma odpowiedzi raczej często lub często), działalność w kołach naukowych i organizacjach studenckich (17,9%), praktyki ponadprogramowe (13,9%) i warsztaty/szkolenia organizowane przez BK UZ (9,0%). Pozostałe formy*

aktywności takie jak działalność w parlamencie studenckim, program Erasmus czy udział w konkursach uczelnianych były zdecydowanie rzadziej uwzględniane w aktywności studenckiej absolwentów.

- *Zdaniem badanych absolwentów w największym stopniu godny polecenia jest program Erasmus, 56,5% - poleciłoby go zdecydowanie lub raczej. Równie często absolwenci jako godne polecenia w kontekście pracy zawodowej wymieniają targi pracy (50,7%), praktyki ponadnormatywne (50,6%), warsztaty i szkolenia (44,4%).*

Spis wykresów

Wykres 1. Poziom ukończonych studiów (%).....	7
Wykres 2. Udział liczby badanych w liczbie absolwentów danego Wydziału (%).....	8
Wykres 3. Absolwenci wydziałów, udział w grupie badanych (%).....	9
Wykres 4. Aktywność zawodowa w trakcie studiów (%).....	11
Wykres 5. Aktywność zawodowa w trakcie studiów a forma studiów (%).....	11
Wykres 6. Aktywność zawodowa w trakcie studiów a forma studiów (%).....	12
Wykres 7. Aktualna aktywność zawodowa (%).....	13
Wykres 8. Aktualna aktywność zawodowa absolwentów a poziom studiów (%).....	13
Wykres 9. Aktualna aktywność zawodowa absolwentów poszczególnych wydziałów (%).....	14
Wykres 10. Status zatrudnienia (%).....	14
Wykres 11. Status zatrudnienia a poziom studiów (%).....	15
Wykres 12. Aktualne stanowisko pracy (%).....	16
Wykres 13. Stanowisko pracy a wydział (%).....	17
Wykres 14. Powiązanie aktywności zawodowej z kierunkiem studiów (%).....	18
Wykres 15. Powiązanie aktywności zawodowej z kierunkiem studiów a poziom studiów (%).....	19
Wykres 16. Zadowolenie z różnych wymiarów pracy – oceny bardzo dobre (%).....	21
Wykres 17. Miejsce podejmowania pracy przez absolwentów (%).....	22
Wykres 18. Wykorzystywanie narzędzi rekrutacyjnych (%).....	22
Wykres 19. Ocena skuteczności narzędzi w poszukiwaniu zatrudnienia (%).....	23
Wykres 20. Podejmowane kształcenie po ukończeniu studiów (%).....	24
Wykres 21. Podejmowane kształcenie po ukończeniu studiów a poziom studiów (%).....	25
Wykres 22. Poziom i formy podejmowanego dalszego kształcenia (%).....	25
Wykres 23. Uczestnictwo w dodatkowych aktywnościach (%).....	27
Wykres 24. Dodatkowa aktywność jako dobra praktyka (%).....	28
Wykres 25. Opinie o ukończonych studiach (%).....	30
Wykres 26. Oczekiwania wobec Uniwersytetu Zielonogórskiego (%).....	32